

Szerkesztőség:

Kaposvár, fő-ut 35 sz. a.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény, kézirat, ismeretlesező szánt könyv.

Kiadó-hivatal:

Leiteles H. könyvnyomdája
Kaposvár.

Ide ezimzendő az előfizetési pénz hirdetési és nyilvántartási általában a lap anyagi részét illető minden közlemény.

NÉPJOG.

Előfizetési díj:

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések főlvetnek:

helyben a kiadóhivatalban,
továbbá Budapestben Hasenstein és Vogler, Goldberger A. V., Láng és társa, Bécsben Hasenstein és Vogler, Oppelik Alajos, Mosse Rudolf, Daube G. L. és társa, Rotter és társa irodáiban.

Megjelenik minden pénteken

A ló-árverés Kaposvárrott.

Márczius hó 23-ika eme folyó évről méltán lesz nevezetes betükkel följegyezve Somogy megye közigazdasági mozzanatainak sorában. Nevezetes betükkel, mint olyan nap emléke, mely dicsőség és fényt vetett gazdáink nevére, dicsőséget és fényt Somogy megye kitartó, okszerű, példát nyújtó gazdálkodóira és követőikre, mely hálára kötelezi a megyét és mindazokat a rendező bizottság iránt, kik szívükön hordozzák Somogy megye és respektive az egész országnak nemzetgazdasági haladását, érdekeit.

Obligát szóhalmazt pazarolnánk, ha válogatott kifejezések kíséretében nyomtatnók ide legelőször is Freystädter Vilmos ur nevét, ki a mily messzeható, mély belátással, s nemes szenvedélylyel és fáradságot, kétséget és költséget nem ismerő férfias elhatározással, buzgalommal, ernyedetlen szorgalommal hajtotta végre a ló-árverés eszméjét, személyesen részt vett, sőt legelől járt minden munkában a legnagyobbtól kezdve a legapróbbig, s messzeágazó minden befolyását, összeköttetését latba vette, írva, ízenve, közlekedve itt benn az országban és ki a külföldre mindenfelé, buzditott, nógatott és segített részt venni mindenkinnek, ép oly lélekemelő és kiváló eredményt értett el magának az árverésnek keresztül vitelével is, megmutatva, hogy Somogy megye tud is, akar is előljárni a rendkívül fontos gazdasági ágban, minő a ló-tenyésztés és tud is, akar is saját körében és a saját erejéből messze országokra kiható propagandát részint kezdeni, részint támogatni a megye javára és az ország hírnevének dicsérete.

Az oroszlán, a legfőbb érdem, ismételjük, Freystädter urat illeti: elismerést követel buzgalma. Az ő ideája volt ez árverések rendezése, de az ideánál nem kevesebb elismerésre méltó lett aztán az eszme tervszerű kivitele. A ki tudja, hogy mily nehézkesen mozdul nálunk előre egy-egy terv, mennyi akadálylyal, gyanuskodással és aggodalommal, mindenekfölött pedig részvétlenséggel kell kitzdenie annak, ki élére áll bár még oly kézzelfogható üdvös mozgalomnak, az csak bámulni fogja az elért eredményt, a mérvet, melyet az érdeklődés és részvétel elért úgy itt körülöttünk, mint messze kívül a monarchia legtávolabbi pontjaiban, sőt a külföldön, honnan egész sereg vevő, vásárló érkezett piacunkra, emelni a vállalat hírnevét és dicséerni kitünő sikerét.

*

Már hónapok óta nyilvános plakátok, jelentések, hírlapi közlések tudatták, hogy a lóárverés az idén márczius hó 23-án reggel fog megkezdődni. A megyei gazdasági egyesület evégből összeállított bizottsága tervszerűen és erélylyel működött. Egyrészt Freystädter ur, ki itt a központban valódi központját képezte a mozgalomnak, egész irodáját, lakását, majorját, istállóit fölforgatta, rendelkezésre adta, másfelől a szűkebb körű bizottság s ennek kebelében is kiválóan Makfalvay Géza ur a szó szoros értelmében minden lehetségest elkövettek, csak hogy a vásárnak mentől nagyobb propagandát és sikert eszközöljenek. A kiktűdött bizottság tagjai voltak a következők: mint elők Somssich Andor, továbbá:

Bárány Dénes,
Beck Béla,
Boronkay Károly,
Bosnyák Gusztáv,

Bottka Antal.
Dóry Lajos,
ifj. Egedy Sándor,
Freystädter Vilmos,
Fink Agoston,
Hencz László,
Horn Ferencz,
Jankovich Gyula,
Jankovich Tivadar,
Jeszenszky Imre,
Inkey István,
Kacskovits Sándor,
Kacskovits Zoltán,
Király István (állatorvos),
Kund Jenő,
Makfalvay Géza,
Malanotti Jenő,
Márffy Béla,
Márffy Emil,
Márffy József,
Peer Mátyás,
Richnyofszky Mihály,
Roboz István,
gr. Somssich Adolf,
id. gr. Somssich Imre,
gr. Széchényi Géza,
gr. Széchényi Imre,
gr. Széchényi Pál,
Tallián Andor,
Varga Béla,
Vasdinyei Béla,
Véssey Mihály,
Véssey Sándor,
Wachsmann Leo (állatorvos).

Az árverező bizottságba:

Somssich Andor,
Bárány Dénes,
Freystädter Vilmos,
Makfalvay Géza,
Márffy Béla,
Márffy Emil,
gr. Somssich Adolf,
id. gr. Somssich Imre,
gr. Széchényi Imre,
gr. Széchényi Pál,

A rendező bizottságba:

Bosnyák Gusztáv,
ifj. Egedy Sándor,
Fink Agoston,
Horn Ferencz,
Jeszenszky Imre,
Kacskovits Zoltán,
Malanotti Jenő,
Peer Mátyás,
Richnyovszky Mihály

megyei hírneves gazdáink színe-java, birto-
kosainknak legelsői.

A bejelentések már régen megkezdődtek. A fentebbieknek nagyobb része, de ezenkívül is sokan és a mi rendkívül nagy horderővel bir, polgárok nagy számmal jelentettek be kitünő lófajokat. Már a rendező bizottság legutóbbi jelentése 90 tulajdonostól 243. db lovat mutatott ki. Bejelentettek pedig:

Gróf Somsich Adolf 8 db.
Id. gróf Somsich Imre 4 db.
Siskovich Tamás 8 db.
Nádasy István és Kálmán 25 db.
Freystädter Vilmos 20 db.
Szili János 1 db.
Jankovich Elemér 6 db.
Barcza Ödön 4 db.
Somssich Andor 8 db.
Ismét Siskovich Tamás 3 db.
Kunfi Adolf 2 db.
Marton Lajos 4 db.
Kuthy János 2 db.
Boronkai Károly 11 db.

Ifj. Jeszenszky Ferencz 1 db.
Károly István 1 db.
Kiss Imre 2 db.
Suldheisz Henrik 2 db.
Kiss Vendel 1 db.
Mózs Ferencz 1 db.
Pettendy János 2 db.
Ujvajda Ferencz 2 db.
Farkas Bódi 1 db.
Kacsovich Sándor 2 db.
Tallián Andor 3 db.
Pista Mihály 2 db.
Lengyel János 3 db.
Csapó János 2 db.
Bottka Antal 2 db.
Tóth Imre 2 db.
Szentés Sándor 2 db.
Lüssel József 1 db.
Rózsa József 1 db.
Kelemen József 1 db.
Iliás Mihály 1 db.
Decsi Sámuel 1 db.
Heyden Miklós 2 db.
Visnyei József 1 db.
Kocsis Ferencz 1 db.
Buda István 1 db.
Barcza Szylvester 2 db.
Csallós Vendel 2 db.
Gulyás Imre 1 db.
Zákányi János 2 db.
Thassy Elemér 2 db.
Berger Mór 2 db.
Biró László 1 db.
Nemes János 2 db.
Csordás József 1 db.
Szarka József 1 db.
Becsák Károly 1 db.
Dr. Kuhn Mihály 4 db.
Kronberg Adolf 2 db.
Papp József 2 db.
Vasdinyei Antal 2 db.
Weisz Sándor 2 db.
Máté Imre 1 db.
Kalocsa Bódi 1 db.
Kósa János 4 db.
Karácsonyi Márton 1 db.
Gróf Somssich Ödön 3 db.
Perczel Vilmos 2 db.
Szollár József 4 db.
Flaszonics Ferencz 1 db.
Varga Lajos 1 db.
Véssey Mihály 1 db.
Kacsovich Mihály 1 db.
Szantner József 2 db.
Stix Mátyás 1 db.
Szommer Antal 2 db.
Weisz Ignác 4 db.
Persenszky Lajos 1 db.
Vinczen Ferencz 1 db.
Csima József 1 db.
Marton Ferencz 1 db.
Deres Ferencz 1 db.
Szabó P. 1 db.
Molnár Gyula 2 db.
Ernyei József 2 db.
Biederman Ottó és Rezső 2 db.
Gróf Festetich Imre 2 db.
Meller és Hirsch 7 db.
Pintér J. 2 db.
Szijártó János 2 db.
Bali József 1 db.
Szijártó József 1 db.
Kis József 2 db.
Jusztus Mihály 2 db.
Somogyvári József 2 db.
Pusztai János 1 db.
Gróf Apponyi Sándor 4 db.
Bodó János 1 db.
Kis Cser József 1 db.
Balizs Ferencz 1 db.

Balizs Gábor 1 db.
 Nagy József 1 db,
 Eibenitz Ede 2 db,
 Hegedüs M. 1 db.
 Cseh Sándor 1 db,
 Laufer Lipót 5 db,
 Szeghó Gellért 1 db,
 Alsó Kulcsár János 1 db,
 Hertelendy Andor 2 db,
 ör. Balla István 2 db,
 Baumann Mihály 2 db.
 Kiss Vilmos 1 db,
 ifj. Fulmer Antal 1 db,
 Dóri Lajos 9 db,
 Kruppai Imre 2 db,
 Kovács Gyula 2 db,
 Márkus Antal 2 db,
 Nemes János 2 db,
 Széchényi Imre 2 db,
 Jankovich Gyula 4 db,
 Beksics Gyula 1 db,
 Baan Gáspár 1 db,
 gr. Forgách Antal 1 db,
 gr. Hunyady Ferencz 3 db,
 Kwapil Roman 1 db,
 Cseté István 1 db,
 Marosi Nagy Károly, 1 db,
 Petrás Kammerer Gyula 1 db
 Schikk L. 1 db,
 Goldschmied Ede 1 db,
 Vell Imre 1 db,
 Armuth Lajos 2 db.
 Illés József 1 db.
 Csik Gyula 2 db.
 Schiller Gáspár 2 db.
 Czink Sebestyén 2 db.
 Schul József 2 db.
 Kovácsics János 1 db.
 Szászy József 1 db.
 Berzsenyi Sándor 2 db.
 Fekete Miklós 1 db.
 Dr. Weisz Károly 2 db.
 Olasz János 2 db.
 Vizsolyi Ákos 4 db.
 Vigh Ferencz 1 db.
 Szabó József 2 db.
 Dávid István 1 db,
 Boronkay Lajos 1 db.
 Krausz Lipót 3 db.
 Rosenfeld Mór 4 db.
 Toth János 1 db.
 Báró Jeszenszky István 2 db.
 Bernrieder László 2 db.
 Sztankovánszky János 4 db.
 Barta Ferencz 1 db.
 Kovács Sándor 1 db.
 Közép Balog Samu 1 db.
 Döry József 4 db.

Bogyai Imre 2 db.
 Ögróf Pallavicini Ede 1 db.
 Strasser Henrik 3 db.
 Kammerer Ferencz 4 db.
 Mudig József 2 db.
 Laky Károly 1 db.
 Véssey Mihály 1 db.
 Nedeczky Jenő 2 db,
 Berger Miksa 1 db.
 Somogyi Gyula 1 db.
 Kovács László 4 db.
 Döry Jenő 3 db.
 Gróf Forgách Antal 1 db,
 Huber József 1 db.
 Maurer János 2 db.
 Bogdán János 1 db.
 Br. Majtényi Vilma 2 db.
 Varga Lajos 1 db.
 Rémes József 2 db.
 Justus Jakab 1 db.
 Radó Zoltán 1 db.
 Forró János 2 db.
 Maurer Ferencz 2 db.
 Fischer István 2 db.
 Dr. Kuhu Mihály 4 db.

Gróf Apponyi Sándor 4 darab lovat, s ezenkívül az árverés előtt bejelentetett 26 db. ló, ezek közt Fornszek Sándortól 4 db, Nemess Józstól 2 db és polgároktól igen szép példányok.

A bejelentett darabok közt legtöbb 4—5 és részben hat éves volt, néhány drb 2 éves, de volt 10 sőt 12 esztendő is. Hogy átlag melyik kiállító tünt ki leginkább, nehéz meghatározni. Az árak 120—1250 frt közt változtak d a r a b o n k é n t.

Élénkség és érdeklődés nagy emelésére szolgált, hogy egy a kir. kincstári menések igazgatósága, mint a cs. kir. katonaság már előlegesen tudatta, miként a vásárban részt venni szándékozik. Ez utóbbi részről H o l b e i n ezredes ur a budapesti I. lószorozó bizottság elnöke régebben tudatta megjelenését. A katonaság részéről azonkívül Horváth tábornok s több tiszt jelent meg az árverésen. Bevásárlásokat már első nap reggelén tettek. Leginkább fiatal csikókat vásároltak. Továbbá legfőbb részt vettek az árverésben bécsi és olasz kereskedők, kik néhány gyönyörű nemes véri fajcsikót tettek el maguk részére. Helybeliek keveset vásároltak, de viszont sok gazda volt, ki tulmagasra becsülte jószágát s így nála maradt.

Somogy megye székvárosa szerdán déltől fogva egészen más képet mutatott, mint egyébkor. Kocsi kocsi után, egyik fogat a

a másik nyomán rohogott az utcákon. A déli vonattal rendkívül sok idegen érkezett, az összes szállodák zsufolásig tömve lettek. Este felé számos tulajdonos járatta a lovakat, szebbnél szebb jószágokat lehetett látni az utcákon. Ennél még sokkal érdekesebb látvány volt azonban a Freystadtler uradalmi istállóban, hol egymás mellett a leggyörűbb fajú példányok voltak elállítva, karavánként özönlött a nép megtekintésükre. Este felé már foly itt-ott az előleges vásár, utcán, udvarokban. De a tulajdonosok a reggeltől többet vártak, a kereskedők pedig ott olcsóbb vásárt reméltek. A lovak nagyobb részint kocsi-lovak voltak, néhány pompás, bámulatos négyes fogat, paripa és hintó ló általános bámulat tárgyát képezte. A kinek a szép ló iránt érdeke van, már ekkor gyönyörködhetett eleget, nem is véve számba a forgalom nagy gazdasági jelentőségét. Pár kiváló jukker és carossier az összes nézők csudálkozása közt vágtatott el. Még az idő is kedvező volt: négy óra körül a port jótékony zápor leverte.

Az árverés reggel nyolczkor vette kezdetét, de már hét óra után sokaságtól hemzsegett a houvéd-gyakorló tér. Magasba vont nemzeti szín zászlók vigan lengtek az üde, fris légtelen. A téren csinos rögtönzött sátor emeltetett fából, homlokzatán magas emelvény, e mögött a pénztár és iroda, restauráció szinte rögtönzöttetett, mint rendesen a vásárban szokás. A jelen voltak közt ott láttuk a rendező bizottság legtöbb tagját, de azonkívül számos gazdát s a kaposvári közönséget legtarkább vegyületben. A kikiáltás két nyelven történt, magyarul és németül, kikiáltási ár kivétel nélkül 100 frt volt egy darabra, kettőre 200 frt, a tulajdonos kívánatához képest páronként vagy külön. A lovak is akként vezettetek elő s ki lett kiáltva a tulajdonos neve, a ló neve, minősége és kora. Öt forintnál kisebb tételt igérni nem lehetett. A tulajdonos, ha a harmadszori árral megelégedve nem volt, ígérhetett s lovát maga tarthatta meg.

A vásár igen élénken és nagy kedv között vette kezdetét. Az első elővezetett példányok azonnal keltek s jó áron. Nem lehet lap hivatása s nem is szükseges felsorolni egyenként a megtörtént vásárokat, elég, hogy az ár egész 1305 frtig fölragott. Gróf Somssich Imre gyönyörű két lova együtt 1905 frtért kelt el. Fialat lovakra a katonai megbizottak is árvereltek. Főként jó kocsi-lovakon lehetett azonnal tudni. A vásárlási kedv egész délig tar-

TÁRCSA.

Pongyolában.

— Szigetvárott. —

Már vége felé volt, bizalmatos jellegű lett a „sokadalom.” Elhangzottak a beszédek, véget ért a bankett, poharak kiürültek, tálak kintisztultak: este járt az idő, sötétedni kezdett, készülődtünk h a z a.

Haza? Sötétben? Ma? Mielőtt még „beszélgetnénk?” Hiszen még nem beszéltünk. No ilyet még nem látott Szigetvár! A polgármester fogata pedig már állott az ajtó előtt, utra készen. Másik, harmadik kocsi felszerelve, a parancsok kiadva: dolgunk itt nincs, indulunk, éjfélre még otthon leszünk mindnyájan. —

Igy volt elintézve és igen szépen, okosan volt elhatározva tőlünk, a v e n d é g e k t ő l. Hogy akkor megyünk el, amikor még nagyon szívesen látnak mindnyájunkat.

Hanem hát az átkozott véletlen, melynek olykor több a természetessége, mint a Hamlet bolondozásának, keresztet vont a jó számításra, halomra döntötte jóakaratuskat. Mi biz ott maradtunk — beszélgetni.

Csak beszélgetni. Hiszen még nem is hallottuk egymást, alig esett négy tucat toaszt.

Tíz-tizenkét ember, mámorosan a nap sikerétől, örvendező, való boldogságtól — egyesülve most egy hitvallásban.

Milyen emberek is? Egyik, kit nagyon szeretünk, mert ő az ellenpártnak lelke, s ha ő nincsen, nincs Szigetben jobbpárt, és akkor nincs alkalmunk leg y ő z n i: mi valódi hálával tartozunk neki: éljen sokáig Koharits Ferencz uram!

Azzal kezdi, hogy közvetlen szeretettel és közvetlen jó ököllettel lefűlel a székre, demonstrálva, hogy innen el nem megyünk. Nem ám!

De bizony nem! addig meg nem nyugszik, míg bizonyosságot nem vesz, hogy mindnyájan megfogtuk a székét és hajlandósodunk az ott maradásra. Miben szíves készséggel támogatja őt Nagy Ernő, precíz okadatolástól indokolva, hogy nem eresztene, ipso fakto maradunk és mivel maradunk, eo ipso ma nem menendünk el.

Hajlunk a szép szóra. Sok kérés marasztalás bizonyossággal használt, egy stentori hang csendült végig a folyosón, akkora, hogy ott künn a Zrinyi dicsőségtől mosolygó szobra rohamot sejtethetett s sörényét borzongatta mérgesen.

— No, hej, hékás! Az áldóját és minden pereputtyát, hát már nem akad egy pohár jó bor ebb' az egész házban?

A pinczérnek szólt.

Olyan önérettel volt elcsattantva, a kondorosi csárda X lábu asztalánál se hallottam szebben. A mi polgármesterünknek szava volt, a ki minden öt perczen fogadalmat tett, hogy többet e napon nem szól és minden négy perczen javította szavát, s mondott olyan toasztokat, — ejh! de milyenek is voltak! csak ugy csiesergett az ajaka, ahhoz képest az én tollam öt mászás nehézkő, nem írom én azt le!

A bor tehát megjött. A poharak harangoztak. Megkezdődött az a „beszélgetés,” a minék kedveért ott kellett maradnunk. Dicsérettük most már egymást szerényen, de annál bátrabban s bókoltunk finoman, bár férfias leplezetlenséggel. Csak egész fesztelenül. Kikiáltottuk a nap Demosthonesét, az lett Csorba Ede, kikiáltottuk Dantont is: az volt Szabó Kálmán, őt Vikár lelki atyának tartotta kereszttségre, Csorbát pedig Körmendy avatta föl az esperesi tekintély és komolyan elmondott szó minden hatalmával. Ez ellen nem volt appelláta. Ambár Szabó Kálmán barátunk nem hagyhatta magán a dicsőséget, minél fogva — uolsónak — kanyarított még egy felköszöntőt a Demosthenesre s ráhántha benne

bő marokkal mind azt a dicséretet és dicsőséget, amitől az napon Szigetvár duzzadozott, — mire Csorba természetesen válaszolt és két kézzel visszaadta a bókokat. Dantonnak, a miktől az majd, hogy leroskadott. Bár várt bácsi kerekre nyílt szemekkel uszott a boldogságban, mi pedig ittunk hűséggel és belátással, érezvén, hogy ezen a napon mindannyian elég nagy emberek vagyunk, hanem az elsőséget még sem vállalja el egyikünk sem, ahöz elég okos.

Oh hogy minden örömmel meg van a maga üröme! Miért is? Hahogy Németh Bódi bátyánk hazament volna aludni és nem vendégszeretetet volna az ott maradásra szóval is, háttal is (neki támaszkodott az ajtónak és senkit ki nem eresztett) minő fényes sugarak közt vonultunk volna mi el Szigetvárról! És így? Ott maradtunk s olyat kellett hallanunk általa, hogy mindenki egy toasztot mondott reá e l l e n e. Kishitű, aggodalmas, szerencsétlen, desperált, rozsz, semmi, oktondi, táblabíró, vasfejű politikus és egyéb kemény jelző csak ugy repült szegény bátyánk fejéhez. Büne is volt! Nem akarta velünk együtt látni a már k ü s z ö b ö n álló Uj-Magyarországot. És mivelhogy még a sok jelző záporára se tági-tott, magyar módra exkommunikáltatott, elnékeltevéen fülébe mindnyájunk által egy utolsó de profundisképen az a chorus: „Jaj be hunczut” stb. A mire aztán a bátyámnak nem lehetett más szava, mint az, hogy: „azért mégis csak nekem van igazam.” Javithatatlan, kishitű.

Bóditó füstben őrtek el azt a magasztos szép perczet, amikor már kiki a saját szomszédját kapacitálja s hogy az épen egy véleményen van vele, ugyanakkor meg kapacitálja amazt vissza. De nem feledkeztünk meg arról se, a ki a Sziics „Miska” szavaival élve „e l v é g r e i s az okok indoka volt”, hogy itt együtt vagyunk ilyen kedélyesen. Küldötségek ment tehát S t e r n Mór ürért, ki a képet adta Szigetvárnak, hogy jöjjön

tott s pár óra alatt szinte rohamosan 142 darab ló kelt el.

Délután az üzlet valamivel lankadt. Számos példány tulajdonosán maradt. Igen szép lovakat vezettek elő folyton, este felé úgy a katonaság mint a kereskedők ismét megtartottak néhány darabot. — A bejelentők közül aránylag igen kevesen maradtak el. A lanyhaságnak legfőbb oka az lehetett, mert a somogyi nevezeteseb vásárokon mindenkor tömegesen megjelennek az idegen vevők, kik az itteni piacczal összeköttetést főtartanak s hónapról-hónapra veszik a lovakat. Ekként azok, kik a somogyi piacra reflektálnak, eléggé el lehetnek látva áruval. Innen ered, hogy a lónak egészben nem adták meg oly árát, mint tavaly.

Azonban az elért forgalom, a tapasztalt eredmény, miként a „Népjog“ már egyszer kiemelte, tanuskodik arról, az érdeklődés és a rendezés szakavatottsága, okszerűsége tanuskodik amellet, hogy a mozgalom eszméje kitünő volt s hivatal van arra, miként még az eddiginél is nevezetesebb közgazdasági tényezővé, az országon messze kívül ható nagy vállalatá fejlődjék. A legnagyobb, a legőszintébb elismerés illeti érte, még egyszer mondjuk, egészben gazdáinkat, az összes résztvevőket, különösen a működő bizottsági tagokat, de legkivált is Frey städler Vilmos és Makfalvay Géza urakat, kik iránt e téren hálára van kötelezve Somogy megye és elismerést szavazand egész Magyarország, kell, hogy szavazzon, hogy tudomást vegyen érdemükről.

Az árverés további menetéről most, lapunk zártakor, rendszeres tudósítást nem adhatunk. A vásár előreláthatólag el fog tartani még pénteken is egész nap, de akkor véget ér. Honi polgáraink elviszik Kaposvárról a jó véleményt ez itt tapasztalt életrevalóság felől, a külföldiek s egyéb idegenek elviszik jó hírünket s az emléket: Somogy megye briliánsul kitett magáért, Somogy megye első megye a lótenyésztés terén, ez emlék nekünk kész érték lesz és annál inkább biztosítja a még fényesb sikert a — jövőre!

KÖZÜGYEK.

A véderő-törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása alkalmából, a pártunk részéről történt két felszólaláshoz a kormánypárti lapok hamis kommentárt fűznek. Nevezetesen míg a Hoitsy Pál által betejesztett külön véleményt úgy tüntetik föl,

el a társaságunkba. Stern ur el is jött. Igénytelen, sovány kis semita, azt hinné az ember, — handlérozik szegény. Typusa dűhenagy Istóczy-albumának. Pedig milyen derék, becsületes, vagyonos, tekintélyes nagykereskedő s perfekt jó hazafi! „48-ban küzdöttem — mondá a fejére elhangzott toaszt után — nem érek el tán több ilyen időt. De itt van fia m! (ott volt vele) te — ugymond — még megérheted: végy példát a pádról, szeresd a hazát szivből, isten úgy adjon jót az életben!“

Ugy láttam — igen-igen ragyogott a szeme. Talán a könyvtől Szűcs lelkész ur tudná megmondani, ő gyóntatta ki...

Már éjjel is volt s Bódi bácsi még mindig kishitű, vasfejű és reménytelen politikus volt, „a ki nem halad velünk, hanem kiáll a szöllejébe és nézi a vonatot.“ Danton pedig még mindig beszél — utoljára. Sziporkáztatja az élceket káprázatos rakétaként, Demosthenes is szónokol, a többi is beszél, a ki volt — már szinte kimerültünk a sok izgalomtól, beszédétől.

... De hová levének ők, a legjobbak? Nini! Most látom, hogy nem látom Koharits Ferencz uramat, a ki itt tartóztatott és nem látom Nagy Ernő uramat, a ki a kocsissal a lovat kifogatta.

Hova kellett lenniük?

Hogy föl kelle sóhajtanunk:

„Elhulltanak legjobbaink, a hosszú harez alatt.“

Hajnamban felütöm a fejemet: a mellettem való ágyból beszél Demosthenes Dantonnak: még nem aludtak. — Fülébredek, rám süt a nap: most meg az amellet való ágyból Danton beszél Demosthenesnek: már felébredtek. Szentségeség! Ezek a bűbajos szép gondolatok — de még sem hangzik a szó utoljára? **K-y.**

mint egy ujabban képződött s kompromisszumra hajlandó párttörredék véleményének a kifejezését, addig Ugron Gábor fejtegetéseit a „rég elvű szélsőbaloldaliak“ javára hozott áldozatnak tekintik.

Nem is reflektálva arra, hogy a különvélemény és Ugron beszéde egymást a legkevésbé sem alterálják, alapatlannak kell kijelentünk minden oly tendencziózus koholmányt, mely a függetlenségi pártban történet visszavonást igyekszik a jámbor publikummal elhitetni. Vannak nálunk is, mint minden pártban vannak, nézeteltérések. — A pártelvek propagálásánál követendő taktika, sőt tán egyes belügyi kérdések tekintetében sem ért minden párt tag egyet, de hisz a pártprogram súlypontja nem is ezeken nyugszik. Sokszor volt már alkalmunk kifejezni, de — úgy látszik — nem árt az ismétlés: a függetlenségi párt pozitív célja nem egyéb, mint Magyarország törvénybe iktatott függetlenségének visszaszerzése. Ez elég feladat egy pártnak, s míg ezt el nem éri: programjául elég a mai helyzetből kifolyó követelések elleni oppositio. Ha végleg elintéztük azt a kérdést, mely három és fél száz esztendő óta a nemzetet két táborra osztja: az udvari és a nemzeti pártra, akkor majd mi is megtehetjük azt, a mit más ily kérdésekkel nem vesződő államok parlamenti pártjai eselekednek: egyik lesz conservatív, másik lesz liberális, ki-ki a maga hajlama szerint. Addig azonban — nyugodjanak meg jóakaróink — egyek maradunk.

A proletárok.

Nem új a tárgy, vitatva volt sokszor. Tudósok, szakférfiak foglalkoznak a proletariatus társadalmunk ferde kinövése, és mielőbb gyógyítandó sebhelye. Valami baljoslatsu van a tömérdek pályavégzett, de hivatalt nem kapott máról holnapra tengődő egyének folyton növekvő számában. Mi lesz ebből, ha évről-évre így megy? Ki biztosít a pálya végzeteknek tisztességes existenciát? Az a rémes hydra, most még csak elképzelt; de a már is iszonyu comminismus és szélsőségig vitt socialismus felémelve fejét, nem fog-e befalni mindent, mit csak elérhet?

Hogyan keletkezik a proletár? A lehető legegyszerűbb módon. Napjainkban minden kisebb nagyobb városban különb-nél különb-féle nevű iskolák léteznek és állítatnak fel. A pór közül néhány, az iparos fele részben, a honoratior mind iskoláztatja gyermekét. Könnyen jut hozzá; mert helyben van, csak a tandíj s könyvekért kell fizetnie.

Telnek a napok, mulnak az évek, a kis diákból nagy diák, a gyermekből deli ifju lesz. A Jóska gyerekek már letette a maturát, odahagyta a reált, egyetemi polgár, jogász lett, kinek a római jus, meg a Verbóczy tripartituma a kis körében van, — orvos növendék, ki a szigorlatokat minden perczen kiállja — bölcsész, kinek csak kathedra kell. A jó szülők szive dobog az örömtől, a régi vágy, a sok szép remény nemsokára teljesül, azok a könnyen hívó mamák már is előkelő társadalmi állásban — boldog családi körben látják nagyreményü csemetéjüket, s dicsekszenek urbi et orbi, mint Cornelia a Grachusok anyja.

De óh egek, minő csalódás! A vizsga le volna téve, a Jóskaiban nincs hiba, hisz a fényes diploma ott a kezében, csupa emmenter, preclarum; de mihaszna, még nincs hivatal. Kopogtat egyik ajtótól a másikig, egyik befolyásos nagy urtól a másikig, mindenütt az elutasító kézmozdulat; majd holnap, jöjjön máskor, majd egy fél év múlva stb. stb. A jogász, ha sok purgatoriumok után megszerzé is ideálját a „köz-és váltó-ügyvéd“ czimet, nem kap pör, — a mérnök terrenumot, a gépész locomotivot, a tanár cathedrát. Ott vesztegel száz meg száz munkaképes fiatal erő.

Nem ábrándkép ez, hanem valóság. A hazai reformátusok ez előtt 5—6 évvel arról panaszkodtak, hogy ha olyan üresek

lesznek theologiai seminariaik, kénytelenek lesznek a külföldről importálni papokat. Bezzeg van most már elég papnak, tanítóknak készült ember itt is. A túltömöttség miatt elkáplánkodhatnak 10—15 évig vagy még tovább, várhatja az illető a jó szerencsét míg megöszül, míg belehal, hogy aztán ráirhassák sírkövére, inkább fejfájára e satyrikus mottót: „itt nyugszik N. N., meghalt káplánkodásának 30—40-dik évében.“

Nem chimera ez, kérem — hiszen a gümöri ref. egyházmegye nem rég kénytelenítettett úgy intézkedni, hogy egyidőre kebelébe nj káplánokat be nem fogad.

Torlódás mindentűt. A sors iróniájaként aztán megtörténik, hogy hivatal-szolgai állomásokra, mint valami sine curára diplomás ember pályázik. Szerencse, ha még irnoki állomást, vagy vasuti raktárnokságot kaphat; de hány tengődik — mint nem rég olvastuk — a fővárosban 50—60 kros napidijakból; mert nincs protekciója? Csoda-e ha nyomorban van, s ebből kifolyólag bünbe esik, s lesz belőle olyatén proletár, ki eleinte csak „lengyeleskedik“, végtére testileg lelkileg megtörve a felebaráti szeretet irgalom kenyerére szorul?!

Ilyen processusa van az iparosból lett proletároknak is. Az ipar pang, a ki dolgozott ez előtt 10—12 segéddel, most beéri 2—3-al. A segédkézből sok a kínálat, kevés a kereslet. A munkás nem kap munkát, vegetál, nyomorog, előveszi a Zola emberirtóját, korhely lesz, utoljára nem győződ elutasítani ajtód elől az ilyen állítólagos munkaképtelen rongyháziakat.

E bajon ki segíthetne? kormány? az egyház? a társadalom? az egyes ember? töröljétek el a protekció, a felburjánzott nepotismust, adjatok az érdemnek kenyeret. Mindnyájan együtt. De mi ez? Szélmalom harez. Míg a kormányok a militarismus és idegen érdekek uszályhordozói lesznek; míg az egyháziak külfényre törekesznek; s milliókat pazarolnak el per absolute semmi hasznat nem hajtó kül missiói vállalatokra, míg a társadalmat bérzei panique, Rothschild vagy Bontoux-féle hegemonia érdeklé inkább, mint számos beltűgy, míg az egyes hiúságának tömjénezésére oly sokat áldoz, addig mindig lesz szó a társadalomban proletár kérdésről... Csak még más ne legyen.

A szigetvári ünnepély.

Tavaszi napsugár, tavaszi szellő, ifjádó természet, lelkesült hangulat, mozgó, pezsgő élet mindenfelé, zászlóknak lengése a házakon, kocsik robogása az utcákon, emberek vig, vidám párbeszéde mindenfelé: így köszönte be Szigetvárot a Fornszek-nap reggele.

Szép ünnep volt. Lelkek, szivek ünnepe. Szép és nevezetes, fénye még sokkal tovább fog világítani, mint meddig sejteté ragyogása, melynek sugara még akkor is, mikor mi már rég' nem leszünk, világosítani fogja unokáink lelkét, miként kell a hazát hasznosan, zaj és tündöklési viszketeg nélkül, igazán szolgálni...

Végzetszerű gondviselés-e, vagy a véletlen játéka, hogy az elvekben és hon-szerelemben való oroszán-erély e szép ünnepélye épen ott, Szigetvárot folyt le, ki tudná azt? De végzetszerűség fekszik abban, annak kell fekdnie, hogy Szigetvár régi dicsősége folytatásának épen egy oly férfiu működésében kelle bekövetkeznie, ki az élet és követelményeinek legtarkább fordulataival szemben mindig megállotta helyét mint magyar, mint férfi, mint ember. Ki tudott karddal ontani vért, mikor úgy kellett, zajos hévvel, de tudott ülni néma börtönt, amikor úgy kellett, csöndben; ki tudta kötelességét a harezmezőn, kard kardot marva, mikor harsant a riadó, de tudja kötelességét ma is a parlamentben, mikor pedig olyan csábítóan zsong a közösüges tambura. Ki nem várta, nem kívánta s végtelen igénytelenségében megakadályozni hajlandó lett volna e kitüntetését, ha azt hivei tisztelet és szeretet-érzelmeinek megsértése nélkül megteheté: valóban az meg-

érdemi, hogy megbecsültsék, hogy sokak büszkeségének tartathassék és szeretetből oltárt emeljünk sziveinkben az ő számára.

Szép szóval a hazát még senkise mentette meg, de elvvel és tettel igen. Hajdan és most, Rómát megmentették egykor azok a szenátorok, kik mikor a gallok berontottak a kapitoliumba, sella curulisaikon ülve mindmegannyi néma szobor maradtak ott az oltár körül, mozdulatlan, szótlanul. S Magyarországot is, mindenki sejti, tudja, meg fogja menteni a törhetlen elvek az a változatlan Memnon-szobra, ki ott künn vár ma is — hallgatagon, az övéinek csontporát takaró idegen földön, hazátlanul — Kossuth Lajos. . .

Sivár, tengődő korszakot él Magyarország. A legjobb, legszebb lelkeket is lenyűgözve tartja a napi élet, mely óriási áldozatokat követel a polgárosultság fejében, de a polgárosultság előnyeit kevésbé nyújtja ez áldozatok arányában. Annál szebb, nevezetesebb és értékesebb tehát, hogy Szigetvár városa és a szigetvári kerület választói e viszonyok dacára rendezték e nemes gondolkodásra valló kitüntetés s csak gratulálhatunk azoknak, kiknek az eseményben részök volt, mikor mi is kívánjuk, hogy éljen, éljen élén még sokáig Fornszekek Sándorral Szigetvár városa, és a szigetvári kerület!

Az ünnepély.

Szombaton délelőtt, már a reggeli órákban szokatlan sürgés-forgás volt tapasztalható Szigetvárott. Számos épületen nemzeti színű lobogó lengett s sok vidéki arcz volt látható az utcákon. Kilencz óra felé egymásután érkeztek a vendégek kocsijai, a megyei balpárt számos ismert vezére, továbbá pártunknak szigetvári hívei, azonkívül is Fornszekek számos tisztelői gyülekeztek. Helybeli és vidéki polgárok elfoglalták a Zrinyi-tér. A kép már előtte való este elhelyeztetett a városház termében (az ajtóval szemben eső falra, Zrinyi képeinek megfelelő sarokhoz közel) s a megilletődött polgárok többenként szállingóztak föl a terembe, megtekinteni azt. A városi tanács együtt volt, a rendező bizottság tagjai utolsó intézkedéseiket tették az ünnepélyhez, így teltek el a reggeli órák.

Tizenegy órakor a jelenlevők tömegesen a terembe özönlöttek, mely néhány percz alatt a szó legszorosabb értelmében zsúfolásig megtelt elannyira, hogy a nép egy nagyobb részének kívül a folyosón, lépcsőn kellett szorulnia, sőt legtöbben alul a téren maradtak. Kézzel ezután kis sorakozás történt a zöld asztal körül, melyre el volt helyezve a díszes fekete tokba helyezett okirat, amelylyel a képet tulajdonosa, Stern Mór ur följajánlotta, s előlépett a város jegyzője, ki a következő rövid beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt:

Varga Sándor jegyző: Polgártársak! Nekem mint a város jegyzőjének jutott a szerencse, hogy önöket a helyen városunk nevében üdvözöljem, s egyuttal szeretetű orsz. képviselőnk ma leplezendő arczképének történetét röviden ismer-tessem.

Stern Mór ur a múlt hóban egy emlékiratot nyújtott be városunk képviselő testületéhez, melyben a szigetvári kerület érdemekben meg-öszült s lángoló honszeretetéről ismert orsz. képviselője F o r n s z e k Sándor ur olajba festett arczképét Szigetvár városának ajándékozta. Ezen emlékirat következtében ugyancsak m. február 23-án gyűlést tartván a Stern Mór ur által ajándékozott arczképét képviselő testületünk örömmel fogadta el, s egyuttal elhatározta, miszerint azt ünnepélyesen le fogja leplezni, minek eszközésére mai napot ugyanis mint képviselőnk névnapját tüzte ki, melyre hogy oly szép számban megjelenni szívesek voltak, fogadják városunk nevében hazafai köszönetünk nyilvánítását.

Elhangzott éjlenzés után előlépett ifj. C s o r b a Ede, az ünnepély dísz-szónoka, kit alig pár nappal előbb kért föl erre a rendező bizottság s egyre fokozódó tetszés, végre pedig frenetikussá fejlődött hatás és általános megilletődés közt a következő beszédet mondotta szokott szónoki hévvel:

Csorba Ede beszéde.

Legelőszőr is beszéde azon alap gondolatból indult ki, hogy minden nemzetnek vannak bizonyos szellemi tulajdonai, melyekhez létüket, becsületüket és boldogságukat a nemzetek kötik. Ezen szellemi tulajdonok között egyik legnemesebb a h a z a s z e r e t e t. A beszéd első része ezen hazaszeretet magasztalásával foglalkozott és miután szépen kifejté azt, hogy a hazaszeretet csirája meg van ugyan minden ember szívében, de míg ez a vad népeknek csak öntudatlan érzelem és csupán az ősi fészkekhez való ragaszkodásban

nyilvánul. — addig a hazaszeretet társadalmi és politikai factorrá, irányadó eszmévé, a legmagasztosabb tettek és erkölcsi hatalom forrásává csak oly nemzeteknél emelkedhetik, hol a polgár hivatal van a közélet alakítására, a hol a haza közérdekei minden gunyhóban részvétellel kíséretnek s e részvételtől fakadó közszellem örökösök a haza sorsa felett.

Kiemelé a szónok Athené és Róma klasszikus korszakát, melyben a hazaszeretet volt minden nagyság életető eleme; de egyuttal kimutatta, hogy a midőn a hazaszeretet helyébe az uralkodási vágy, okatlan önzés és polgári villongás lépett, Homer dicső hazájának vége lett és a hatalmas Róma „ledől s rabigába görbedt.”

Ez után pedig így folytató:

„Hát nálunk magyaroknál nem úgy van-e, hogy mindaz, a mi történetünkben bálmulatra ragad, minden nagy esemény, nemes tett, melyet évlapjaink felmutatnak, minden fény sugar és dicsőség, mely a múltból reánk árad, minden boldogság, mely valaha bennünket ért, minden nagyság, melynek részesei voltunk, — nem-e az öntudatos és munkás hazaszeretet és a nemzeti önérték műve volt?!

A hazafiság és nemzeti önérték az, mely a közjóért élni és a hazáért halni megtanít, mely szellemi haladásra és erkölcsi emelkedésre ösztönöz, a békében tevékeny és a harcban legyőzhetlenné tesz, mely a boldogságban ovatósságra és önmérsékletre int, a veszély perczében a nemzet erejét fokozza, a szerencsétlenség napjaiban az elcsüggedéstől megóv, vigasztal, reményt nyújt, tünni tudásra és a megneheződő balsors férfias elviselésére erőt és bátorságot ad.

Üdvözlöm tehát Szigetvár városát, mely a mai napon a h a z a f i s á g ünnepét üli. — Szívem mélyéből, hazafiai érzelmeim egész melegével üdvözlöm önöket Szigetvár polgárai, akik a hazafiság eszméjének szentelt mai ünnepükkel élő tiltakozást tettek minden oly irány ellen, mely uralkodási vágyból és okatlan önzésből a nemzetet megosztaná és a haza fiait egymás ellen küzdve, a közös ellenség szolgájává tenné. Tiltakoztak pártkülönbség nélkül, korunk azon materialisztikus irányja ellen, mely csupán a physikai jólét közvetlen emelésében, a kényelem és gazdagságban találja fel nagyjait, keresi fel azokat, kik polgártársaik felett ilyképen kiemelkedtek s azokat állítja fel tisztelete tárgyául.

Önök, uraim! Szigetvár polgárai! ünnepélyt rendeznek a hazafiság egy oly mintaképének tiszteletére, a k i k ü l s ő s z t ö n é s h a s z o n v á g y n é k k ü l, s z e r é n y s é g g e l é s z a j t a l a n u l m ű k ö d i k, de a ki katonai vitézségével is méltóvá tette magát arra, hogy az egykori hős Zrinyi Miklós fészket képviselje s a kinek törhetlen becsületessége és tántoríthatlan elvhűsége igazán „nem a mai világba való.”

Demonstrálnak önök a kor irányja ellen. Isten éltesse önöket! A materializmus és a realizmus tulhajtása mellett a szív és lélek eltörpül, a tudomány és művészet süllyed, a szellem és erkölcs elkoresosodik, a magasra törő szenvedély kialszik s az emberiség méltóságát visszatükröző eszmék sorvadni kénytelenek.”

Itt a szónok hosszasan foglalkozik Fornszekek Sándor arczképének épen Szigetvár város tanács-terében történt kifüggesztésének jelentőségével és diadallal fejté ki, hogy a midőn Szigetvár pártkülönbség nélkül ünnepeli Fornszekek Sándor arczképének átvétele alkalmából a hazaszeretet eszméjét, akkor a mai uralkodó áramlatnak hadat izent.

„Az ünnepelt képviselő ur — így folytató a szónok — nem tartozik azok közé, a kik a mai világ izlése szerint nagy zajjal hirdetik hazafiságukat, — nem tartozik azok közé, a kik a hatalom birtokában lévén, alkotásaikkal dicsekedhetnek; de épen ezért van súlya ezen ünnepélynek, mert azt mutatja, hogy önök, Szigetvár polgárai nem anyagi haszonért, hanem a tiszta erkölcsi iránti önzetlen hódolatból ünnepelik a férfit, a k i n a g y z a j h e l y e t t a h a z á é r t n é m a b ő r t ö n t s z e n v e d e t t, a k i h a t a l o m h e l y e t t a z e l v e k h e z v a l ó t ö r h e t l e n r a g a s z k o d á s b a n t ű n d ö k l i k. Önök, a kik évenként megünnepelik a hős Zrinyi emléket, nem feledkezhettek meg a 48-iki szabadságharc ama hősről sem, a ki önök között él és a ki önöket már három országgyűléson azon zászló alatt képviseli, a melyre Magyarország függetlensége van felírva. Képviselői pedig azon bátorsággal, mely Vesselényi emléket idézi tel bennünk, a midőn azt mondá: „József császár börtönében megtanultam szenvedni, de félni nem!”

Erőt ad ez az ünnepély a férfiaknak további életpályájára s bizalmat arra, hogy élte alkonyán még látni fogja az igéret földét, melyet a magyarok Mózesre mutatott meg nekünk.

Hiszen, ha nem üres lármával, hanem szívós kitartással és öntudattal megyünk a cél felé, ha működésünkkel a nemzet bizalmát megnyerni képesek leszünk, a siker el nem maradhat.

Bizzunk a függetlenség kivívására és megtartására szükséges életerőnkben, emelkedjünk önmagunk iránti legszentebb kötelességünk öntudatára és a nehézségek legyőzhetőségéhez megkiván-
tató férfias elszántságra; mert ha ezt tenni nem tudjuk: úgy mondjunk le nemzeti önállítá-
sunkról s vessük magunkat további haborúság nél-
kül azon néptenger ölébe, melynek olvasztó hullá-
mái ellen nem tudunk vagy nem akarunk biztos sziklavárat építeni.

A nemzeti közérületbe legyen vetve remé-
nyeink horgonya, amaz erkölcsi kincs bányába,
melyből a népek árjai közt évezreden át szivá-
rogtak ki a hazaszeretet, a lovagias büszke jellem,
önteláldozási készség, bősies odaadás, államböl-
csesség, fajszióosság és a polgári erény mind-
azon nemei, melyek fejünkre hirnevet és boldog-
ságot hoztak.

A mai nap ünnepeltje a nemzeti önérték
alaposságába vetett bizalommal remél a nemzet
jövőjében, jövő boldogságában és függetlensé-
gében.

Igen uraim! mert nagy különbség van a
nemzeti önérték alapossága és az ősi dicsősé-
gen tétlenül kéjelgő öntelenség között. Míg az első
a nemzet érdemeire és értékére támaszkodó
büszke férfiaság kinyomata, addig a másik üres
elbizakodottságban nyilatkozik. Az első biztos
alapot talál a nemzet létét környező és jövőjét
eldöntő viszonyokban, míg a másik kellő alap
nélkül kockára teszi magát a nemzeti létet.”

Ekkor áttér a szónok függetlenségi törek-
véseink jogosultságának kimutatására és mélyre-
ható érveléssel fejtegeti, hogy nemzeti függet-
lenségünk feltételei megvannak, kimutatja, hogy
a történelmi múlt és történelmi jog alapján a ma-
gyar nemzetet a függetlenség megilleti s egy-
uttal annak elbirására is képes.

Ennek hosszabb fejtegetése után így végzi
beszédét:

„Igy gondolkodik azon férfiú, kinek arczképe
ma előttünk áll. A történelmi múlt és jog alapján
igyekezik elveinek érvényét szerezni. Eme törek-
véseben semmi sem erősítheti meg jobban, mintha
látja, hogy polgári és politikai magatartása még
azon hazafiaknál is tiszteletet ébresztett, akik
nem az ő zászlaja alatt küzdenek; eme pártkülön-
bség nélkül irányában nyilvánult tisztelet biztos
reményt nyújthat neki arra nézve, hogy valamint
a csata előtt összetehozott és a sokszor nagyobb
ellenség előtt meghátrálni készülő újonczhad a
döntő perczben mégis követte, őt, a vezért; akké-
pen, ha ütni fog az óra, az elsőtől az utolsó em-
berig mindnyájan ott leszünk, mert a kiben igaz
magyar szív dobog, annak reményiellen kell, hogy:

„Még jönni kell, még jönni fog egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez százezrek ajakán!”

Csorba beszéde után pár pillanatig néma
lett a terem. Mindenki benső megindulással tek-
inté a képet. De azután hangzott föl a viha-
ros, orkászserű éjlenzés.

Most előállott Szigetvár bírája Horváth
György és így szólt:

Horváth György: A képet Szigetvár vá-
ros tanácsa átvette és én igérem, hogy azt az
utókor számára gondosan megőrizni fogja.

Erre a jelenlevők, kiknek egyszere már
Csorba beszéde alatt könyezett — egyszerre
áhitattal, lélekből rázendíté a S z ó z a t o t,
ur és polgár együtt, majd a Hymnust s végre
oszlás és levonulás közben az örökké szép dalt:
Kossuth Lajos azt üzenté . . . Igy oszlott szét a
teremből, mely nyitva hagyatott s karavánként
egész napon át járt föl a nép az arczképet tek-
inteni.

A bankett.

Egy órakor délután a korona termében 150
terítékű banquettre gyűltek össze a jelenlevők.
Erre egy óra felé az ünnepet is megérkezett.
Jövetelét képzelhető élénk örömmel üdvözölte a
nép.

A banketten jelen voltak közül följegyezhetők
Fornszekek Sándor orsz. képviselő, Horváth György
városi bíró, Turbék András h. bíró, Babocsay
András esküdt, Farkas Gáspár, Odor Sándor
pénztárnok, Varga Sándor jegyző, Koharics Fe-
rencz, Otsodál János, Bárvárt Antal városi kép-
viselő, Bárvárt Ferencz, Bárvárt István, Né-
meth Bódi ügyvéd, ifj. Csorba Ede ügyvéd, Szabó
Kálmán kaposvári polgármester, Fenyőssy Ödön
szolgabíró, Salamon Gyula gyógyszerész, Rosent-
hal Ferencz, Szücs Mihály lelkész, Körmeny
Sándor esperes, Nagy Gyula könyvvivő, Weisz
Mór, Büchler Nándor, Nagy Ernő közjegyző,
Diemant Simon, Szalay József, Krammer Károly,
Nicsovits Vazul, Weichardt Rudolf, Reichenberg
Sándor, Molvay Antal, Izsák Lajos, Arany Bá-
lint, Maár Károly, Vikár János lelkész, Weiss
Miksa, Fried Sándor, Bukoritz György, Fonyó
Pongrácz, Tóth István ügyvéd, Simonfay János
(Pécs) Horváth Sándor, Balog József, Kneifel
József, Balog Gyula, Vinkovits Antal, Fekete
Károly, Bartalus Ödön, Bretter Lajos, Hacker
Pál, Koharits Ferencz takarékpénztári igazgató,
Barvart Károly urak neveit s a terem közepén
fölköltött hosszú asztal körül a megjelent pol-
gárok, minden községből 2—4 küldött gyanánt.

A harmadik fogásnál aztán megindultak a
feiköszöntők, melyek közül az első Szücs Mihály
tartotta az ünnepeltre.

Szücs Mihály viszlói lelkész: Szigetvár város kerületének választói nevében, kik legközelebből vannak érdekelve ez ünnepélyben, e választók nevében, kik annyi sok küzdelemben mindig megállották helyüket, emel poharat.

A függetlenségi párt hívei évek óta, mióta a párt mint rendszeres parlamenti tényező működik, sok bántalomnak, meghurcolásnak voltak kitéve, forradalmároknak, földosztóknak neveztek minket, de mi tudtuk akkor is, mit akarunk s az előítéletek ellenfeleink részéről nem tántorítottak el politikánktól és elveinktől. Megállottuk helyünket.

Dehát ez csak azelőtt is volt így. Mily különbség az akkor és most közt! a múlt és jelen közt! S épen a szigetvári kerületben, mely a függetlenségi zászlótól soha el nem tántorodott, érkezett el az egészteleződés ideje, megérkezett és kifejezést nyert az ünnepélyben, hol a kerület képviselőjének parkülönbség nélkül hozták meg a tiszteletet: kívánja, Fornszek Sándort tartsa meg az isten sokáig a hazának, a kerületnek, de saját esaládjának is. Éljen!

Viharos éljenzés után az ünnepelt emelkedett föl helyéről s következő rövid, de közvetlen hatása toasztot mondotta:

Fornszek Sándor: Kedves testvéreim! Én ezen nagy és ritka kitüntetés, melyet se mint katona se mint polgár meg nem érdemeltem, csak is azon egy feltétel alatt fogadhatom el, ha a megillető részt azokra háríthatom, ha azon pajtásaim is részesülnek benne, kikkel 1848-ban együtt küzdöttem a haza szabadságáért. Én részemről a hazáért eddig is csak kötelességet, de jutalmat nem ismertem, most se ismerem, mert a jutalom számítással van egybekötve, az pedig én hozzám nem fér, nem is fog soha. Engedjék meg, hogy én itt a legnagyobb magyarra, Kossuth Lajosra üritsem poharamat és megemlékezzem az 1848-ki hősekről, engedje az isten, hogy sokáig éljenek és hogy az a párt, a mely a függetlenségért küzd, mentől előbb elérje diadalát! (Nagy éljenzés.)

Körmeny Sándor: Kiért üritte a pohárt? kiért méltóbban, mint azért a férfiné, ki a mai nap jelentőségét beszédében oly gyönyörűen eszteltes és Magyarország függetlenségének eszméjét úgy kifejtette — Csorba Edeért. Egy időben ellenfelek voltak: különböző politikai pártok élén küzdöttek: most találkoztak, egy zászló alatt haladnak, ő egykori ellenfelére üriti poharat.

Csorba Ede: Azon időben nevelttem, melyről úgy szól a nóta „... Hosszu tizenhét év bus magyar éje, melyen halva feküdt a haza édes anyánk.” Ezen idő nem volt alkalmas arra, hogy a haza fiatalágánál a szabadság eszméjét teljes világában mutassa be.

A nemzeti szabadság hajnalán úgy voltunk mint a vak, a kinek szeméről levevén a hályogot gyertyavilágot tartottak eléje és az úgy hatott reá, mintha a nap világossága volna. Én is a szabadság hajnalszállagát, a szabadság fénylő napjának tartottam, melynek ellenkezőjéről csak a férfikor későbbi tapasztalatai győzték meg. Elöttem állottak a 40-es évek azon nagy alakjai, a kik itthon voltak. Ismertem mutjukat amaz idők történetéből, melyek a 48-iki eseményeket előkészítették. Biztam bennük fiatal lelkem egész hevével, annál inkább, mert a kor, végre Deák Ferencz nyíltan kimondá, hogy ő is a nemzet függetlenségére törekszik, de előbb legyünk gazdagok, és majdan függetlenség kivívására készen találанд bennünket az idő.

Ezen logika hatalmas választott el engem előttem szólott Körmeny Sándoról akkor, a midőn Kaposvárott 1872-ben egymással szemben küzdöttünk. Azóta — fájdalom — a tények logikája megezáfolhatlanul feltüntették a „haza bölcsének” tevédsét, és a nemzeti és társadalmi rohamos szegényedés már-már oda vezeték a nemzetet, hogy majdan „a jövődönnek nem lehet mestere.” A koldus nem tör a szabadság után, hanem kenyérért imádkozik. Deák Ferencz ama reménységének, hogy a létező alapon a nemzet vagyoniilag emelkedhetik, minden szála immár megszakadt. Igyekeznünk kell politikai és közgazdasági függetlenségünk kivívására, hogy késő ne legyen. Én poharamat a magyar közszellem ébredéséért emelem és kívánom, hogy a függetlenségi párt minél előbb diadara jusson!

Vikár János a mai nap Demosthenészéhez intézve szavait fölhozza, hogy Fornszek most a szigetvári kerület, volt azonban idő, mikor a lengyeltői kerület is magáénak kívánta őt, s küldöttségileg fölkerde a képviselőség elvállalására. Elmondja e fölszólító küldöttség történetét és Fornszek eljárását, melyből kitűnt, hogy oly jellem, kinek példája után válhatik Magyarország független hazává, az ég őt sokáig éltesse.

Simonfai János (Pécsről) Szabó Kálmánhoz szól s Szigetvár város előjáróságáért és polgáraiért ürit poharat, nemkülönb azokért, kik nem a függetlenségi párthoz tartoznak s ez asztalnál velünk együtt ülnek. Éljenek!

Varga Gyula Szigetvár város jegyzője: Az előjáróság megilletődéssel fogadja az üdvözlést, s köszöni azt, azonban a mai nap kivite

nem tisztán az előjáróság érdeme. Ó azokra iszik, kiknek abban tulajdonkép érdemük van: Szigetvár város és kerülete választó polgáraiért.

Szabó Kálmán: Véghetlen tetszés és taps között elmondott toasztját jövőre közöljük.

E képzelmet felülmúló hatást keltett felkösztöntő után némi szünet következett, mire a toasztok árja friss erővel megeredt s a legtarkább vegyületben egymást követték a szebbnél szebb köszöntők. **Simon János** pettendi polgár is előáll a terem közepére s az aprószemű nem kevésbé apró emberke lázzal, tüzzel elmondja a saját mondókáját a polgárok részéről, versben, a mely hangzik ekként:

Megemlékszünk Kossuth nagy hazánkfára,
A ki még vissza néz most is e hazára,
Ég nagy lelkében a haza szeretete
Mert annak van szentelve az egész élete.

Bárcsak most ez lenne ma Sándor napja.
Melyen Kossuth Lajos hazánk nagy alakja
Örömmelünepére bejönne hazánkba —
Ez öröm köszöntő beillenék számba.

Én áldást kívánok minden követekre,
Áldást a királyra és a főrendekre,
Áldást a hazára, áldást a nemzetre,
Áldást Fornszek Sándor szeretett követre.

Rosenthal gabnakereskedő a haza jövőjére, ismételve **Szücs**, majd **Csorba**, utóbb **Körmeny** szólal föl, **Szabó Kálmán** Kossuth Lajosra mond páratlan eloquenciával és káprázatos hatás közt beszédet, **Koharits** egy távirat szövegét olvassa fel, mely **Simonyi Ernő**höz küldessék, s a következőleg hangzik:

„**Simonyi Ernő** Abazzia-Fiume. Fornszek Sándor képviselő és elvtársad arczképét ünnepélyesen függeszté ki, választó kerületének székhelyén, Szigetvár tanácstermében, ma. Közébdélről rólad megemlékezve, jelenlevők egyhangú kívánságát tolmácsolja sürgönyük: kérve a mindenható egészséged mielőbbi teljes helyreállítására, hazánk javára soká éltesse!”

A sürgöny azonnal elküldetett.

Németh Boldizsár ügyvéd, még néhány toaszt elhangzása után a beteg **Táncsics Mihályra** hívja fel a figyelmet s azonnal ivet köröztet, mely pár perc alatt 40 frtot jövedelmezett, most ismét **Szücs** Mihály **Balogh József**re, a szigetvári kerület függetlenségi párti elnökére ürit poharat: **Nagy Gyula** a „Népjog” szerkesztőjét, **Krátky Jánost** életi, mire viszont **Koharits** takarékpénztári igazgató nyilvánosan felszólítja a jelenlevőket elap támogatására, mire előfizetési iv állítottat ki, s arra három perc alatt negyvennégy előfizető iratkozott alá. (A „Népjog” kiadója e nappal meg lehet elégedve!) Ezek közt Szigetvár societásának legjava s az összes intéztek. Még sok felköszöntés mondatott, különösen Szabó Kálmán excellált, mire végre a társaság szétszórt s a függetlenségi párt jelenlevő irányadó tagjai, bizalmas eszmecsere gyűltek össze a szálloda egyik szobájában.

Mocsári Lajos, az orsz. függetlenségi kör elnöke az ünnepelthez következő sürgönyt küldötte:

„Mai ünnepély alkalmából szívesen üdvözölnék és szerencsét kívánnak elv és képviselő-társáid. Mocsári.”

A megyéből is több rendbeli üdvözlés érkezett, ezek között egy az atádi kerületből ily tartalommal: „Ünnepélyükben a corruptio alkotmányát az erény hajnalát látom. Puritán jellemű, honához törhetlen hív képviselőjüket, Fornszek Sándort, az atádi kerület 48-as pártja nevében szívből köszöntöm, éljen soká. **Barla József** pártelnök.”

A **Táncsics** részére adakozók névsorát itt közöljük:

Németh Boldizsár 1.—, Koharits Ferencz 1.—, ifj. Csorba Ede 5.—, Fornszek Sándor 11.66, Ocsodál János 1.—, Simonfai János 2.—, Varga Sándor 1.—, Turbék András —.20, Horváth Gy. —.60, Babocsai András 1.—, Farkas Gáspár —.40, Valaki —.40, Vinkovits Antal —.50, Vinkovits Antal —.50, Kneifel József —.40, Bukoricza György —.40, Balogh Gyula —.40, Fried Sándor —.20, Molvai Antal —.20, Krammer Károly —.40, Nicsovits Vazul —.50, Szalay József —.50, Horváth Sándor —.20, Veisz Miksa —.50, Büchler Sándor —.50, Veisz Mór —.60, Ocsodál Gusztáv —.60, Fonyó Pongrácz —.50, Diamant Simon —.44, Valaki —.20, Veichart Rudolf —.50, Hackel Pál —.50, Bretter Lajos —.40, Frankfurter Sándor —.40, Arany Bálint —.50, Fekete Károly —.20, N. N. —.20, N. N. —.20, NN. 1.—, Balogh József 1.—, N. N. —.50, Nagy Gyula —.50, Bárvárt Antal —.30, Szabó Kálmán 1.—, Bárvárt Ferencz —.50, összesen 40 frt, mely a „Függetlenségnek” elküldetett.

H I R E K.

— **Az új negyedév** alkalmából tisztelettel kérjük az előfizetések szives megújítását és a hátralékok mielőbbi beküldését.

— **A márczius 15. ike** alkalmából Kaposvárról **Simonyi Ernő**höz intézett üdvözlő táviratra következő válasz érkezett: **Simonyi Ernő** helyett, ki igen rosszul van, a táviratot felolvastam neki. Rendkívül jól esett, köszönte a megemlékezést

s én viszont helyette itt megköszönöm. Rokona, **Zelenay Ottilia**.

— **Hymen**, Tets Károly ur, a karádi segélyszövetkezet derék könyvelője eljegyezte **Fehér Matild** kisasszonyt. Boldogság kísérje frigyüket!

— **Böszönfán** roppant tüzvész uralkodott, melynek 45 épület esett martalécul. Hír szerint a veszedelmet szándékos gyújtás okozta. Vizsgálat indított. A szerencsétlenséget hihetetlen mérvben fokozta az akkor dühöngött erős szél is oly annyira, hogy midőn az első ház kigyuladt, máris 22 ház és 23 mellék épület egyszerre lángban égett. Mentségről szó sem lehetett, mert az óriási láng gomolytól közelíteni sem lehetett. Egyetlen szerencse — a szerencse a szerencsétlenségben az volt, hogy a tűz reggel 8 órakor ütött ki, tehát nappal, s így a szerencsétlenségnek legalább életük megmentésére volt idejük; de ezen kívül semmit sem menthettek meg, az utolsó vankosuk is porrá égett, s így nincs amire fejüket is lehajtsák. Ötven család lett földön futóvá. Reméljük, hogy Somogy megye ismert készsége az inségesek nyomorán sietend enyhíteni. „Bis dat, qui cito dat.”

— **Szerdán** délután jótékony eső esett, mely üdítő befolyással volt a növényzetre.

— **Csütörtök óta** városunk panorámaszerű élénk képet visel. Ünnepies mozgalom az utcákon és nyilvános helyeken. A szállodák utolsó zugaikban is lefoglalják, a Koronában **Darász Miska** zenekara mulattatja a közönséget ép oly szép, mint szenvedélyes játékkal. Csaknem minden előkelőbb magánháznak is vendége van.

— **Dr. Lipp Vilmos** urnak Keszthelyen a polgári oivasó-egylet helyiségében tartott felolvasásán igen nagy számu közönség veit részt, s mindnyájan, de különösen a díszes bölgyközönség feszült figyelemmel hallgatta híres régészünk felolvasását. A bñjtben **Dr. Lipp Vilmos** ur még egy felolvasást tartand.

— **Szerencsétlenség** történt csütörtökön délelőtt Kaposvárott. **Osman Sándor** polgártárunk két lovát kocsissal homokért küldte a hegyek alá, ott, mikor a kocsi az ásat alá állott, a hegy leszakadt s a két lovat agyonnyomta. A kocsis megmenekült.

— **A sorozás** Kaposvárott a mult napok alatt folyt le, oly jó sikerrel, hogy a mult évről maradt 36 főnyi hátralékot is beasszentállhatták az idén.

— **Kozma Sándor** kir. főügyész ur jubileuma alkalmából **Psik Lajos** kaposvári ügyész ur toasztot mondott, arra való hivatozással, hogy **Kozma** somogyi lakos volt s innen került föl Budapestre. — **Furcsán**, de jól jött volna ki, ha fölhozta volna derék ügyésziünk az őt jellemző nyíltsággal azt is, hogy akkor még nem **Kozma**, hanem **Bukógáti** volt a híres, s **Bukógáti** nem mameluk, hanem véres ellenzéki vala...

— **A városi képviselő-választások** mult szombaton egészen a balpárti jelöltek győzelmével folytak le.

— **Freystädler Vilmos** ur a folyó lóárverés alatt számos kiváló oldalról részesült öszinte, és igazán megérdemlett gratulációban, melyekhez mi teljes szívünkkel csatlakozunk. E komoly férfiu tevékenység maradó becsülést biztosít részére, messze kiemeli alakját a megye sok, magát elsőnek tartó, nyegle nemese fölött. Sokáig éljen!

— **Régnyes rablóhistoria.** Nagyon furcsa historia esett meg hir szerint **Barcon**. Esti 1/211 óra lehetett, midőn hat fegyveres rabló ment be a grófhoz és hintáját kérték kölcsön, azon ígérettel, hogy azt vissza fogják küldeni a neki sem lesz bántása. A gróf e kérésnek eleget tett. Ezután behajtottak a rablók a pandur tanyára s az ottlevő pandurörmeztort elvitték magukkal egy sűrűségbe, hol felakasztották a szó szoros értelmében megnyuzták eleve-nen (?) Ezután a kocit visszaküldték a grófnak. E vadállati tettet boszúból követték el, mert az örmeztort egyik társukat agyonlőtte. (Aduk, de tekintve a dolog valószínűtlenségét, csak fentartással közöljük.)

— **Rövid hírek.** A siklői határban pénzhamisításra való prést találtak a föld alatt. — **Nyers Lajos** pécsi ügyvéd vizsgálati fogságba helyeztetett. — **Gödrei** kerületi esperessé az elhunyt Széplaki helyébe **Grazling Ferencz** ptebános neveztetett ki. — **Kutason** **Vikár János** választották meg a ref. egyház lelkészéül. — **Baranyából** egy társaság **Schvajzba** tervel kirándulást. — **N. Kazánán** april 2 an **Agai Adolf** fog fölolvastat tartani. — **A keszthelyi** tüzoltőegyletnek mult évben 17 alapító, 126 partoló és 80 működő tagja volt. — **Balatonfüreden** az idén **Oláh Károly** pozsonyi zenekara működik, az Eszterházi vendéglőt **Forsch József** fővárosi vendéglős vette bérebe. Szini előadásokra pedig tudvalevőleg **Gerőfi Andor** szintársulata nyert engedélyt.

Egyet-más.

A „Pesti Napló“ már hónapok előtt felhívást intézett a nemzethez, hogy ez egy, az ezredéves honalapítási ünnepély alkalmából emelendő Szt. István szobornak alapjára adakozzék. Meglehetősen közönyt követve szavait: a tárgy fölött budapesti lapokban most már valódi vita fejlődött ki, melyhez mi csak azért szólunk néhány szót, mert Kupa nemzetségi vagyunk itt, Somogyban, Kupának Istvánnal való dolga nevezetesen jól emlékezhetünk arra is, hogy a Kupa leveretése után megyénkre kivetett d é z s m a - s a r c z o t e nép egész 1848-ig kénytelen volt fizetni. Mi hát különösen megemlékezünk ez ezer esztendőre.

Az a közöny, mely a „Pesti Napló“ felhívását érte a még szent Istvánnal is szentebb haza ezer éves fennállásának megünneplése tárgyában, abban leli létektani magyarázatát, mert, mint Thali Kálmán lelkes történésünk igen helyesen írta — szent István nem honalapító. Minden magyar ember tudja ezt. Ez ösztönszerű érzés az oka azon közönynek, mely a szent Istvánnak állítandó szobor ügyét kivált az ezredéves ünnepélyvel összeköttetésben fogadta és fogja tovább is fogadni, ha ezt a szobrot úgy akarják valahová odaállítani, mint „honalapítónak“ szobrárt.

Szent Istvánnak, mint I-ső magyar királynak, érdemes szobrot emelni. De, hogy neki a „Napló“ honalapítási érdemet akar erővel a nyakába varrni, s ezen a czimen, ezer éves fennállását a hazának ünnepeletetni, ebben olyan tendencia van, melyet magunkévá nem tehetünk.

Azok, kik a „Napló“-ban ez eszmét megpendítették, regnum Marianumnak tekintik ma is Magyarországot, nem pedig a személyeknek és vallásnak törvény előtti teljes jogegyenlőségen alapuló nagy családjaként, mely hazát képez. Be akarják csempészni e nézetet, az ezer éves nemzeti nagy ünnepre állítandó szoborral.

De hát ez nem jól van így. Nem jól van pedig két okból. Ez országban, vallás dolgában is, kell, hogy minden törvényen nem ellenkező, a haza jólétét alá nem ásó vallás egyenrangot viseljen. Ez a vivmány méltó egy nemzet ezer éves fennállásának megünnepléséhez. És ez az egyik. A másik az, hogyha a honalapítás ezer éves ünnepét megéri és méltán akarja megünnepelelni a nemzet: az igazi honalapítónak emeljen első sorban szobrot és csak azután az első királynak.

A honalapító pedig bizony senki más, mint Árpád.

A ki ezt a történelemből nem tudná, tudja bizonyosan a hatvanas évek ebresztő fuvalmából, mikor még a gyermek is dalolta:

„Árpád apánk! Ne féltsd ősi nemzedet.“

Szerintem, míg egy részről az ezer éves hamvoknak adna e nemzet eddigi bűnös mulasztásáért némi elégtételt, más részről lelkesítőleg hatna talán a későbbi nemzedékre is, ha az ezer éves ünnep alkalmával Budapest valamelyik terén lelepleztetnék Árpád a hét vezér allegorikus szobrával.

A tárgy méltó arra, hogy minden gondolkodni tudó, s hazáját szerető ember gondolkozzék felette.

„A mi kis fészünk.“

A „Népjog“ 8. száma fenti című cikkében, a „kereskedelmi ifjuság egylete“ germanizálási törekvéssel vádoltatik.

Ez felfogás dolga, fölösleges dolog volna azt fejtegetni akarni, hogy nálunk, Kaposvárott társadalmi egyletnek, legyen ez bármilyen irányu: bármily színezetű — más alapja, más intentioja nem lehet, mint csak magyar irányu, hogy a ker. ifjak egylete is csak magyar irányu, e mellett eléggé szól könyvtára, gyűlése, jegyzőkönyve, és egyáltalán ügyvezetésének csupa magyar s á g a! ha azonban egy testület, főleg kereskedelmi ifjakból álló egylet, mint ilyen, némelykor német, mint idegen nyelvi tanulmányos előadásnak is helyt ad — ezt germanizálásnak tekinteni, valóban furesza felfogás.

Ez nem csak, hogy nem germanizálás, de sőt szükségesnek mondható kellék, a mennyiben ifjaink a német nyelvben úgy is annyira hátramaradnak, hogy maholnap épen ellenkezőleg szükségessé válik, hogy tanuljanak németet is. Most hát az a kérdés támad, először: ártunk-e a hazafiságnak akkor, ha a német, mint idegen bár, de jótórnán nélkülözhetlen nyelvben is művelődünk? nem, határozottan, nem! másodszor pedig: képzelhető-e, hogy akár melyik kereskedő, a kereskedelem nagy terén fentarthatassa rendes összeköttetését a nagy Németországgal, melyet akár adás, akár vevés általi összeköttetést tekintve, mellőzni lehetetlen? alig!

De tekintsünk körül csak a társadalom terén! germanizálás az — miként ezt csak nálunk

városkánkban is észlelhetjük — ha egyes tösgyökeres magyar családok, directe német nevelőket tartanak gyermekeik részére, hogy minél több nyelvben nyerjenek kiképezetést? tagadjuk! minél több nyelvet tanuljanak gyermekeink, annál miveltebbé fejlődnek, és különösen épen az ifju nemzedéktől várjuk, hogy akár tudomány és művészet, akár kereskedelem, akár pedig ipar terén, mint leendő derék honpolgárok, minél kiterjedtebb összeköttetést szerezzenek maguknak, s így közvetve hazánknak is, külsőszággal és ezek közt persze Németországgal is, és ehhez nem e feltétlen főkellék a nyelv?

Ki merné elvitáznai, hogy legelső sorban persze, kedves hazánk édes nyelve legyen az, a mely reményteljes ifju nemzedékünk szívére, lelkét nevelje hazafias szellemben a hazaszeretetre; azonban nyugodtak lehetünk, hogy édes anyanyelvünk mellett németül is beszélve azért nem szűnünk meg jó hazafiak lenni.

Ez irányban örvendetes, majdnem megható jelenet folyt le e napokban, midőn az iparos ifjuság egyletében felolvasás tartatván, egy polgártársunk kíséretében megjelent egy idegen ur is, ki hosszú évek során át már prágai lakos lévén, mennyire előadás hallatára, a felolvasónak készszoitva, még teljesen hiánytalan magyar nyelven kifejezve, miszerint jóformán megigézve érzi magát mindig, valahányszor alkalma van, kedves törzsanyanyelvének varázsható csengését hallhatni.

Mit szólna cikkíró ur, vagy mit szólnánk egyáltalán, ha városkánkban directe német egylet alakulna, és ifjaink egy némelyike, mondjuk csak pártolólág tagjává lenni kívánna, miként, hogy majdnem világsszerre, minden külsőszá városában, hogy léteznek magyar egyletek, melyeket otthoni egyének is tagasodással pártolni szoktak? talán kárhozathatók ezért az egyletet, vagy ifjainkat? alig hiszem, hogy a méltányosság engedhetné! Nem-e örvendünk? nem e lelkünkben üdvözöljük, nemzetiségünk ezen hazafias ápolásának külhonban is?

De térjünk vissza a keresk. ifjak germanizálása kérdésére! Már a kötelező tolerancia maga is parancsolja, hogy közben korban német nyelven is szerepeljen, amennyiben az egyletnek csupa német ajka tagjai is vannak, de főleg óvja az egyletet a germanizálási kárhozatás ellen maga azon körülmény, miszerint az eddig tartott 2 német előadás olyan egyéniségtől — dr. Rosenberg Sándor urtól — tartatott, kiről fényesen el van ismerve, hogy ő szívből, lélekkel magyar, annyira, hogy hatályos virágnyelvü hitszónoklatai is mind csak kedves magyar hazánk szellemében tartvák, és ki maga is annyira átszellemült hazafi, hogy a germanizálást szinte bűnnek tekintené.

Ha tehát ilyen magyar érzelmi ember helyén, sőt jóformán szükségesnek látja egy némelykor német nyelven is előadást tarthatni, — ebben láttamozását tekintjük annak, hogy hazafiság-sértési kérdés egyáltalán fenn nem fog.

N. J.

NYILVÁNOS MONDANDÓ.

Szigetvár, márcz. 19.

T. szerkesztő ur!

Becsés lapja legutóbbi számában Alexander tanító ur engem rágalmozónak nyilvánít, míg az ellene irt cikkemben mondottakat be nem bizonyítom. Kész lesznek és vagyok a bizonyításra. Vannak többen, s késznek nyilatkoztak mellettem tanuskodni, kiknek gyermekeikkel szintugy bánt el, p. o. G. I. fiával és D. M. leányával. Hivatkozik Alexander ur, hogy az országos tanító gyűlésen a testi büntetést helyben hagyták; igen ám bizonyos fokig, de ami a netovábbot illeti, azt Alexander ur nem hozta fel. Továbbá azzal akar „letenni“, hogy ellene irt cikk nem saját tollamból folyt, hanem más sugalmazta. Ez rágalom és ő reá nézve szégyen, mert én jobb magyar vagyok mint ő, miután ő a német nyelvet beszéli, a magyarban idegen s csakugyan pirulhat, mert az ellenem lealázandónak vélt cikket nem ő írta. Végre én az ellene irt cikkbe Belák Lipót meg sem neveztem és ő minden másod sorban ezt alázza és gyalázza, a mi egy művelt emberhez nem illő. Különben hátra van még a fekete leves és a dolognak nem jártunk végére, majd a tek. járásbírósg ítélete szerint engem rágalmozónak, vagy józan gondolkozó embernek nevezhet. Még csak egyet. Én az urat nem neveztem volt meg, mert nem személyeskedni akartam, hanem csak egy helytelen tényt szellőztetni. Ó a vádat okszerűleg magára vette és azon is kifogást talál, hogy magamat nem irtam alá. Ime itt pótolom LAUFER MOR.

SZÓRAKOZÁS.

A látomány.

Eszerint orvos ur határozottan megtiltotta neki, hogy ma kimenjen? — kérdé a fiatal leány, félénken lesütve szép kék szemét.

— Határozottan, sőt szigoruan, — válaszolá az öreg.

— Szegény Anselm! Pedig ön megígérte nekem...

— Igaz, kedves gyermekem, megígértem, csak hogy én azt hittem, hogy állapotja gyorsan fog javulni. Nem úgy történt. Sőt ellenkezőleg. Baja makacs és sajátságos; minden pillanatban tönkre teszi számításaimat...

— De, kezdé újra a fiatal leány, a szerelmesek makacsságával, még ma reggel azt írta nekünk, hogy ön megengedte neki, hogy az estét velünk töltse, családi körben, egészen csöndesen.

— Az is igaz...

— Ugy örültem!

— Szerencsétlenségére újabb válság állt be, melynek okát nem tudom megmagyarázni. Meg kell vallanom, tévé hozzá, mialatt gépiesen egyet szippantott burnót-szelenczéből, — aggodalmaim vannak...

A fiatal leány elhalványult.

— Aggodalmi! Mit akar ön mondani orvos ur?

— Igen, aggodalmaim.

— Istenem!

— Nyugodjék meg — válaszolt az aggastyán. — Csak attól tartok, hogy Anselm gyöngékedése várakozásomon felül sokáig tart. Nagyon sokat dolgozott a szegény fiu. Az ön keze volt fáradozásainak jutalma, mert amint ön tudja, édes atyja megígérte, hogy amint megkapja tudori oklevelét, összeadja önöket. Azóta nem aludt. Minden éjjelét tanulásnak szentelte. A helyett, hogy az álmot jöltező barátként üdvözölte, elűzte, mint ellenségét, mely boldogságát akarja hátráltatni. Könyörtelen volt önmaga iránt. Innen származik a baj, mely őt lesújtotta.

— De fel fog gyógyulni, ugyebár? — kérdé a fiatal leány remegő hangon.

— Kétségkívül... kétség kívül! szölt az orvos gépiesen, ismét egyet szippantva.

— Akkor — folytatá a fiatal leány, — bizonyos vagyok benne, hogy Anselm ma este eljön. Levele oly határozott! Annyira vágyódik utánam! Képzelve csak, közöl egy hónapja, hogy nem láttuk egymást!... El fog jönni! Ön mosolyog?...

— Mosolygok az ön makacsságán. De most távoznom kell. Néhány sürgős látogatást teszek, aztán visszatérek kedves betegünkhöz.

E szavakkal az orvos bucsut vett.

— Ha viszontlátja Anselmet, — mormogá szomoruan, amint az utcán áthaladt, — úgy ez csak akként lehet, hogy a baldoklók az utolsó pillanatban képesek még egyszer megjelenni azoknak, akiket szerettek.

* * *

Margit egyedül volt.

A magas keskeny ablakok által világított szobában kellemes félhomály derengett.

A nap lehanyatlott a hegyek megé, melyek a kis városra hosszú árnyékot vetettek. Őszi szél söpörte végig az országutat és csikorgatta az ódon házak szélkakasait.

Csak is ez zavará a csöndet, mely a nyugalom órájára emlékeztetett.

Nem sokára a régi zárdá harangja az „angyali üdvözletre“ szólította a hívőket.

Margit gondolatokba merült.

Szemeit jegyesének, Anselm arczképére függesztve, boldog jövőéről, hosszú életről álmodozott, melyet a szeretett atya, az imádott férj és bálványozott gyermekek közt megosztott szerelem megédesít.

Két óra telt el boldog ábrándozás közt. Most Margit hirtelen megrázkódott.

Örömsugár ragyogott homlokán. Előre hajolt, hogy jobban halljon...

Igen, azok az ő lépteik, melyek a csöndes utca kövezetén visszhangzanak... Így szokott az ajtón koczogni... Ez Anselm!...

Margit felugrik; félreuhaza a függönyt, mely az ajtó elödi: ott áll ő, előtte.

— Ah! jól tudtam!... Köszönöm, kedves Anselm. Jöjj, ülj ide mellém... Milyen fáradtnak látszol!...

Anselm szeretetteljes, fájdalmas tekintetét Margiton nyugtatta. Megfogta kezét, melléje ült, de nem szólt.

— Hamis! — folytatá Margit, hozzá simulva. — Egy hónap óta számálom az órákat. És te? nem felejtkeztél-e meg rólam soha? Az a csunya orvos azt mondta, hogy nem fog eljönni, hogy betegsége súlyosbodott.

Anselm halvány arczán gunyos vonás cikázott... Szép fekete szemé ragyogott a szenvedélytől, de nem szólt.

— Miért nem felelsz? Szomorú vagy? Hallgatva akarsz mellettem ülni, mint a multkor?

Anselm nem felelt.

A fiatal leányt gyöngé remegés fogta el.

— Akarod, hogy elénekeljem kedvencz románczodat? Ereszd el kezemet, énekelni fogok.

Anselm nem eresztette el kezét, de nem is szólt.

Margiton megmagyarázhatlan aggodalom vett erőt, mely megfagyasztotta vérére.

— Mi bajod? — kiáltá. — Mit akarsz?...

Nem veszed le rólam tekintetedet... Ah! te gunyolódol... Anselm, ne nézz reám!

Anselm még mindig nem szólt.
Margit hiába kért, könyörgött.
Nem bocsátotta el kezét, folyvást rajta csü-
ngött égető tekintete s nem szólt.

Az óra kilenczet ütött.

Az utolsó kongásnál Anselm szeme meg-
tört; szemhéjjai lassan lecsukódtak, azután szeme
ismét megnyílt nagyra, egészen nagyra.

Tekintete komor volt és hideg. Ajka össze-
húzódott, de ujjai szétnyíltak és keze erőltlenül
lehanyattolt.

Margit végre szabadnak érezvén magát, fel-
ugrott. Majd megőrült a félelemtől.

Anselm is felkelt és lassan haladt nem az
ajtó felé, hanem a falon függő arczkép felé.

Margit oda rohant, mintha fel akarta volna
tartóztatni, karjai a levegőt ületék. Lábai a földbe
gyökereztek, ijedsége tetőpontjára hágott.

Kezét homlokára nyomta, mintha örült gon-
dolatait vissza akarta volna fojtani, midőn tisztán
látta, hogy kedvesének teste, melyet nem bir
megfogni, árnyékká változott, azután végig su-
hant a falon és fokozatosan kisebbedve utójára
eltűnt Anselm arczképében.

Margit kiáltani akart. Ahang elhalt torkán,
összerogyott. Piros vére végig folyt arczán, fehér
nyakán: egy szék sarkába ütötte halántékát.

Mialatt ott feküdt egyedül, ájultan, az or-
vos közölte atyjával, — hogy Anselm meghalt
ugyanazon pillanatban, midőn a régi zárda ha-
rangja kilenczet ütött...

Szerkesztői üzenet.

Szigetvári összes új előfizetőinknek a lap — te-
kintettel, hogy az új negyed közszóban áll már e számmal
elküldött.

A. r. Sztvr. Beccs sorainak első részét csak
a ért nem használhattuk föl, mert az iskolai takarékpénz-
tárak eszméjének elvből ellenzói vagyunk. Több hátrányt,
mint előnyt látunk benne. — A második kérelem figye-
lembe vehető nem volt.

M. Zs. zz. Köszönet a szép megemlékezésért!

H. K. vlg. Már más kézből megkaptuk, mikor ez jött.

B. B. mrny. Nem nyilvánosság elé való.

V. A. szf. Talál. Fölhasználjuk. Köszönet.

M. P. ol. Vártuk. De hiába. Mi az oka?

L. A. wr. A legközelebbi személyes találkozásig
fértettük egy bizonyos indokból.

D. I. Kn. Nemsokára Budapest.

— ? — zk. Nem innen eredsz így helytelenül volt
adresszáva. E hársorban még van egy „ujság-ház”,
Inseli Sámuel urnál, a gölleinél.

— tr. hlyb. A lehető legbrilliansabb e nemből!

K. L. lcsht. Most adtuk közzé. Akkor még korai
lett volna.

A. m. hlyb. Megkaptuk köszönet.

R. Gy. Hiányos volt.

K. N. vs., B. D. hls., P. M. csrg., B. K. hly., O.
Gy. pr. Elküldött.

Felelős szerkesztő

Krátky János.

NYILTTÉR.)*

Nyilatkozat.

A „Népjog” f. évi márcz. hó 10-ről kelt szá-
mában Fleischmann Jónás ur egy nyilatkozatot
bocsátott közre, melyben Kovács Ferencz, vöm
nevében az Assecurationi Generali intézetnek a
legszebb dicséret és elismerés nyilvánítottik;
főképen pedig az hangsúlyoztatik, „hogy az
intézettel vömnek semmi baja
nem volt.

Igaz, hogy nev. Kovács Ferencz, vömnek,
sem a szóban levő „Assecurationi Generali” in-
tézzel, sem pedig Fleischmann Jónás főügynök
urral, baja nem volt; és csupán csak azon egy-
szerü okból, hogy nem ő — t. i. vöm, hanem
igenis én voltam azon „szerencsés”, ki az
illető becsüléssel lezárt.

Igaz, hogy több érvelhető okom dacára, az
intézettel én sem pereskedtem, de csak
is azon egyszerű okból, mivel én, mint béke-
szerető ember, a perpatvarok dásáról
ugyis eléggé ismert intézett-
tel minél előbb és bármely körülmény közt,
mindörökké végezni akartam.

Igaz továbbá, hogy én tulajdonképen a
becsüléssel kellőleg kielégítve nem
lettem. Igaz végre az is, hogy én a helybeli
közs. bíró előtt kijelentettem, hogy én az intéze-
tet, irányomban tanusított igazságtalan eljárás-
sáért, ujságba tétetni fogom, elmondván a világ-

*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelőséget
a Szerk.

nak, hogy az „Assecurationi Generali” bizto-
sintézet sokkal lelkiismeretesebb, több évi bizt.
díjjai bekövetelésében, mint a károsult felek ki-
elégítésében és azt is, hogy a ki a fenti
intézettől biztosít, az nem biz-
tos abban, hogy biztosítva van.
Gigében, 1882. évi márcz. 15-én.

Lőrincz Istvan.
nyug. körjegyző.

Nyilatkozat.

Mi a kaposvári „Assecurationi Generali”
biztosító intézet főügynökségénél, eléghető épü-
leteinket tűz ellen biztosítottuk; annak dacára,
hogy a járandó díjakat, rendszeresen szeptem-
ber hóban, váltóink és díjkötvényeink értelmé-
ben pontosan fizetjük, ezek csakis 6—7 holnap
lefolyta után, többszöri sürgetések és a társaság
tulajdon ügynökje közbenjuttatásával juthattak
kezünkre.

Nem csoda, hogy ily eljárás által a biz-
tosító közönség ezen társaságtól bizalmát meg-
vonja, és oda törekszik, hogy a már több évekre
előre megkötött biztosításokat feloldhassa.

Kelt Kadarkut, 1882. márt. 15-én.

Kreiser Izidor.

Hollósi Ferencz.

Vér István néviró.

Nyilatkozat.

A fentebbiekhez nekem csak pár szavam
van, Fleischmann Jónásnak e lap 10 ik számában
megjelent nyilatkozatára maig azért nem felel-
tem, mert **adatokat** szereztem be. Rosz akaratu
és gyerekes szószatárságnak jelentem ki azt,
hogy Fleischman az ellenem 350 frtng vezetett
bírói foglalást fölhányja. Kinek mi köze ehez?
Pörben állunk és e pör folyamán foglaltatott,
abban nincs semmi különös, de hogy nekem provi-
zióképen szinte pör után 6—7000 frt követelé-
sem van ellene, erről persze egy szót se szólt.

Neveltséges és szánandó egyszerre az a hen-
czegő modor, amellyel nevezett ur, ellenem
föllép és önérettel van főügynöki mellit.
Dehogy főügynök, dehogy az! Szegény csak
pictus másulus, a nagybátyja a főügynök, az
garantiroz érte, vele a társulat üzletbe nem
lépett volna: ilyen firma az ő neve.

Végre: én őt nem támadtam meg, de
miután nevemet ő nyilvánosságra vitte: magam
is inditattva éreztem magamat, a fenteb-
biek közlésére. De még többel is fogok szol-
gálni.

Kaposvár, 1882. márcz. 24-én

Lőwy David.

HIRDETÉSEK.

Hirdetés!

Alólírottak közhírré teszik, miszerint a
V. gróf Somssich-féle bérlet megszűnése végett
1882. évi apríl hó 12-dik és következő napjain,
mindenkor délelőtti 9 órakor kezdendő összes
ingóságai felett nyilvános árverés fog tartatni;
az árverés tárgyát képezi: 26 drb. jármos
ökö, 2 drb jármos bival, 64 drból álló gulya,
mely 2, 3, 4 éves tinó, 1 db. ca 2 éves sveiczi
bika, fehér tehének, bival tehének borjuval, bival
üsző és bikából áll; 9 db. kanca nagyobbbrézt
vemhes, 7 db. 1, 2, 3 éves csikók, 6 db. hámos lo-
vak; V. gróf Somssich-féle törzstenyész ca. 637
db. anya birka, 72 db. kos, 400 db. bárány, 350
db. egy éves, 300 db. két éves. 300 db. ürü;
— továbbá a gazdasági felszereléshez tartozó
szekerek, ekék, boronák, kocsik, két jó karban
lévő 8 ló erejű gőzeselőgép felszerelve, két
vető gép, széna gyűjtő, kukoricza morzsoló,
rosták, mázsa, ürmértékek, szányok és egyéb
a gazdasághoz tartozó kellékek, úgy többféle
aprólékok.

Az árverés színhelyét a Babócsa déli vasut
állomás től óra távolsági ugynevezett Halastó
és Ujnepi pusztákat képezik.

Felkértnék a netán venni szándékozók
annak idején megjelenni.

Babócsa, 1882. évi márczius 22-én.

Bérnökségi Társ.
Babocsán.

652
1882. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi
LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a **kaposvári** tekintetes kir. járás-
bírótság 5042/881. számú végzése által **őzv.**
Rajts Jánosné vrácsi lakos végrehajtató
javára **Nagy Ernő** és neje **Vörös Julianna**
szigetvári lakosok ellen 230 frt. tőke, ebből
50 frtnak 1879. október 1-től, 50 frtnak 1880.
október 1-től, 50 frtnak 1881. aprilis 1-től, 30
frtnak 1881. julius 1-ső napjától számítandó 6
% kamatai és eddig összesen 49 frt 60 kr per-
költés követelés erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 390
frtra becsült 2 db ló, egy ruganyos sárka fes-
tett kocszi, egy paraszt kocszi és egy Wertheim-
Cassából álló ingóságok nyilvános árverés útján
eladatnak. Mely árverésnek a 652/1882. kikül-
dést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis
alperesek lakásánál Szigetvárott leendő eszköz-
lésére **1882-ik évi aprilis hó 1-ső napjának**
délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly megjegyzés-
sel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok
ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107.
§-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron
alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az
1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított
feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szigetvárott, 1882-ik évi márczius
hó 19. napján.

Záborszky Mihály.
kir. bírósági végrehajtó.

Tapasztalataim,

melyeket több évi működésem alatt bécsi, német-
honi és belgiumi gyógyszerárakban szereztem, de
azon körülmény is, hogy a külföldi gyógyszerek
elszaporodását ellensúlyozzam, arra indítottak,
hogy a legnagyobb gyógyszerjü növénykivonatok-
ból, orvosi utasítás szerint a máris nagy ked-
veltségű

EGÉSZSÉGI LABDACSOkat

készítem s árusítam, melyek eldugulás, nyálkásodás,
étvágy-hiány, gyomorhaj felvuvódások, szédül-
lés, fejfájás, váltóláz, aranyér, bőrkütsések, kösz-
vény, vízi kór és vesebajok ellen a legfényesebb
sikerrel alkalmazhatuak.

Főraktár: Friedrich János gyógyszerésznél
Malaczkán, Pozsony megye

Egy 15 labdacsozt tartalmazó skatulya 21 krba kerül, egy 6
skatulyából álló tekerés 1 frt 5 kr és 5 kr. a fuvarlevél. Bér-
mentve küldetik a megrendelt mennyiség akkor, ha a labda-
csok árához 20 kr. mellékeltetik a bérmentés czéjából. Szerem
megrendelésekor legjobb pénztalványokat használni.

Kivonat a hálafeliratokból.

Igen tisztelt tekintetes ur! Már márczius (mult hó)
27-e óta használom az ön által elkészített általános egészségí
labdacsokat, a melyekre kötelességemnek tartom azon kifeje-
zést adni, hogy azon idő óta Istennek legyen hála, nálam a
legjobb szolgálatot tették, mivel már több idő óta sárgaság-
ban, bényálkásodásban, nagy mértékű székrekedésben több
már félvénél, lép- és máj daganatban, vérpusztulásban stb.
sínlődtem, de mióta a nevezett labdacsokat használom az idő
óta sokkal jobban vagyok.

A melyért a jó istennek legyen hála. Önnek pedig
köszönetet mondok a jeles gyógyszerért. Már többek közt el-
terjedt általam a közönségben, dacára, hogy a gyógyszerár
is itt helyben van.

Tisztelettel kérem, legyen szives alulírottak ismét 3
tekeréset részemre mielőbb utánvételre küldeni. (Pestmegye)
1879. évi april 9-én. Kitiűnő tisztelettel maradván:

Bakos János, s. k.
Ide mellékelve küldök 5 frtot és kérem sziveskedjék
érte azon vértisztító labdacsokból küldeni, melyeket mult
évben két ízben küldött néhány német utmutással együtt.
En e labdacsokat igen jó sikerrel használom, éppen sok baj-
tól mentettek meg, és csak a dást kívánok fölfedezőjének.
Tisztelettel maradtam idősb **Vidaos János s. k.** Crajova,
april hó 6-án 1879.

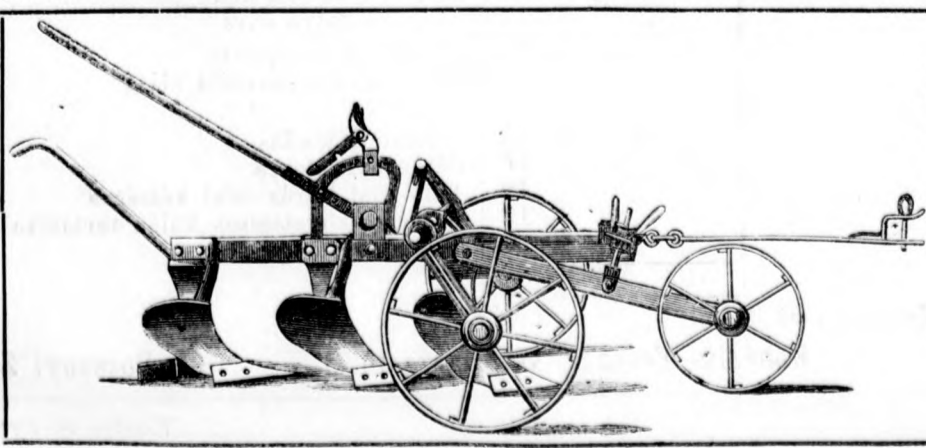
Ezennel lelkiismeretesen bizonyítom, miszerint pilulái
sok betegség ellen kitűnő hatással bírnak, s ez okból ajánlom
azokat minden segélyt keresőnek. Kriva, 1879. febr 2-án.

Miszaga Pál, plábanos.
Kitiűnő pilulái, emésztési bajomban a legjobb sikerrei
voltak. Sassin, 1877 okt. 13-án.

Skarda József lelkész.
Egészségi pilulái roncsolt egészségemre jó hatással
voltak. Isten áldja meg őnt, a miért oly kitűnő, gyógyhatáson
szert sikerült összeállitania. Kötelességemnek tartom, az ön
labdacsoait minden betegnek a legjobb lelkiismerettel ajánlani
Mocsály, 1879. május 14-én. **Zimmermann József,** plábanos

Alulírott ezennel nyilvános köszönetet mondok a lab-
dacsoi által elért eredményét. Miután a labdacsokból egy te-
keréset bevetttem, egészségem hála isteonek, visszajött. da-
czára, hogy már ezelőtt néhány évig hasztalan kerestem segít-
séget mindenfelé. Nagylak, 1878. augusztus 29. **Radix János**
cipészmeister.

Hirdetés.
Egy új zongora
és többféle
butordarabok
lakás változtatás miatt
szabadkézből eladatnak.
Bővebb felvilágosítást ad
őzv. Péteri Julianna
Kaposvárott,
zárda-utca 12. szám.

Jelentékeny gazdák által jónak elis-
mert 28,466 sz. alatt szabadalmazott
Ivanics és Weiller-féle
háromvasu ekék
csupa kovácsolt vashól
aczel fejekkel
legjutányosabb áron a phat é
Kaposvárott
Weille Vilmo s
vaskereskedőnél.

A szigetvári takarékpénztár 12-ik üzletforgalma és mérlegének kimutatása 1881. évi december 31-én.

Mérleg- es vagyon-kimutatás 1881. december hó 31-én.

Követelés				Tartozás			
F. sz.			F. sz.				
1	Birtokra adott kölcsönben	141344	36	1	Részvénytöke	60000	—
2	Leszámitolt váltókban	334493	95	2	kamatok	3000	—
3	Kamat nélküli kölcsön	8000	—	3	Tartaléktöke	11417	21
4	Előlegekben	9282	—	4	Külön tartalék kétséges követelések fedezésére	5265	—
5	Intézeti házbán 800 frt leírás után	33600	—	5	Betételek	471918	03
6	Biztosítási kötvényekben, mint letéti egyenleg	1606	16	6	Ezek után járó kamatok	10775	94
7	Butorokban 10% leírás után	372	—	7	1882 ik évre előre beszedett kamatok	5183	58
8	Hátralékokban	1386	16	8	A magyar-francia biztosító-társulat követelése	2108	09
9	Értékpapirokban	9707	—	9	Nyugdíj-alap	2459	06
10	Ügyvédi előlegben	250	—	10	Tiszta jüvedelem	3784	63
11	Kétséges követelésekben külön tartalékba adva	5265	—				
12	Pénzmaradvány	30604	91				
		575911	54			575911	54

Szigetvár, 1881. december hó 31-én.

Hadrava Nándor, pénztárnok.

Kohárits Ferencz, vezérigazgató.

Pozsonyi Zsigmond, könyvvezető.

A kereskedelmi törvények 195. §. és egyetünk alapszabályainak 77—88. §§-ai alatt körülírt kötelemünknek eleget téve, az igazgatóság által elénk terjesztett mérleget megvizsgálván, azt az 1881. évi december 31-én rendesen lezárt fő- és mellékkönyvekkel, — melyeket szinte egymás között tételről tételre összehasonlítottuk — minden tekintetben megegyezőnek találtuk. Az intézeti vagyonnal általunk eszközölt legrészletesebb felvételénél alkalmunk volt meggyőződni, miszerint a könyvekben kimutatott készletek úgy készpénzben, mint váltókban és előlegekben valóban megvannak, és hogy ennél fogva a mérleg, mely az intézet vagyonát hiven kitünteti, helyesen szerkesztett.

Felhívjuk tehát a t. nagygyűlést, hogy a jelen mérleget változatlanul elfogadni és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadni kegyeskedjék.

Ódor Sándor.

Kainer Adolf.

Duchon Ödön.

Vaskó János.

Forgalom-kimutatás 1881. évi január hó 1-ső napjától 1881. évi decz. hó 31-ig.

Bevétel				Kiadás			
F. sz.			F. sz.				
1	1880-ik évi december hó 31-én Pénzmaradvány	6968	96	1	Felek betéteinek visszafizetése	186657	74
2	Felek betételeiből	223713	97	2	Betétekre fizetett kamatok	21819	24
3	Letéteményekből	18928	73	3	Visszafizetett letétemények	18363	37
4	Váltókból	1093646	50	4	Leszámitott váltókra	1122176	69
5	Kölcsönökből birtokra adott	176445	12	5	Birtokra adott kölcsönökre	190296	73
6	Előlegekből	23360	—	6	Előlegezésekre	19580	—
7	Értékpapirokból	38067	69	7	Értékpapirokra	16785	42
8	Folyó számlákból	12	98	8	Folyó számlára	12	98
9	Házbérből	3348	34	9	Visszleszámitolási kamat	255	05
10	Biztosítási tiszta jüvedelemből	787	17	10	Részvény-osztalékra	10800	—
11	Behajtási díjak	119	42	11	Bélyegilletékre	23	70
12	Leszámitott váltók után kamatok	27415	80	12	Nyomatványokra	133	90
13	Kölcsönök kamatai	8591	89	13	Ház- és jüvedelem-adóra	3076	37
14	Előlegezés kamatai	742	55	14	Házra költség	342	05
15	Késedelmi kamatok	860	17	15	Jótekonyczélra	1337	56
16	Hátralékos kamatok	1299	11	16	Személyzet-fizetésre	5444	—
17	Nyomatványokból	159	36	17	Perkölségre előleg	250	—
18	Beírási díjak	4165	38	18	Különféle kiadások	871	29
19	Részvényátírási díjak	3	—	19	Pénzmaradvány 1881 ik évi decz. hó 31-én	30604	91
20	Bélyegilleték	23	70				
21	Kisebb bevételek	133	16				
22	Nyugdíjalapra	38	—				
		1628831	—			1628831	—

Szigetvár, 1881. december 31-én.

Hadrava Nándor, pénztárnok.

Kohárits Ferencz, vezérigazgató.

Pozsonyi Zsigmond, könyvvezető.

Jüvedelem-kimutatás 1881-ik évi január hó 1-től 1881-ik évi december hó 31-ig.

Bevétel				Kiadás			
F. sz.			F. sz.				
1	Kölcsönöktől kamatok	8591.89		1	Kamat betét után	21819 24	
	1880-ik évben előre	1532.82	10124 71		Ebből 1880-ban számlába	9871.94	
2	Váltók kamatai	27415.80		2	Betételek kamatai	10775 94	
	1880-ik évben előre	4233.65	31649 45	3	Részvénytöke kamatai	3000 —	
3	Előlegezési kamatok	742.55		4	1882-ik évre előre felvett váltók kamatai	4163 89	
	1880-ik évben előre	66.25	808 80	5	" " " " előlegek " "	18 93	
4	Késedelmi kamatok		860 17	6	" " " " kölcsönök " "	1000 76	
5	Értékpapírok kamatai már megadóztatva		1710 77	7	Visszleszámitolási kamat	255 05	
6	Beírási díjak		4165 38	8	Leírás a házról	800 —	
7	Nyomatványokért		159 36	9	10% a butorokról	41 —	
8	Házbér		3348 34	10	Nyomatványok	133 90	
9	Biztosítási tiszta jüvedelem		787 17	11	Személyzet díjazása	5444 —	
10	Kamat hátralékokból	1299.11		12	Házbér- és jüvedelem-adó	3076 37	
	" " kevesebb	250.97	1048 14	13	Házra költség	342 05	
11	Behajtási díjak		119 42	14	Tartalék-töke kamata	523.50	
12	Kisebb bevételek		133 16		" átírási díjak	3.—	
13	Részvény-átírási		3 —		" folyó évre	420.51	947 01
14	Hivatalnokok nyugdíj-illetéke		38 —	15	Nyugdíj-alap kamatai	105.77	
					Hivatalnokok hozzájárulása	38.—	
					Folyó évre	200.—	343 75
				16	Különféle kiadás	871 29	
				17	Jótekonyczélokra	10 —	
				18	Váltóknál leírás mint kétséges	2.35 —	
				19	Kétséges követelések külön tartaléka	5265 —	
				20	Tiszta jüvedelem	3784 63	
		54955	87			54955	87

Szigetvár, 1881. december hó 31-én.

Hadrava Nándor, pénztárnok.

Kohárits Ferencz, vezérigazgató.

Pozsonyi Zsigmond, könyvvezető.